

Beskæftigelsesrådet
Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland

Virksomhedernes forventninger til arbejdskraftbehovet i forbindelse med Femern Bælt forbindelsen

- Virksomhedssurvey

Oktober 2008

Indholdsfortegnelse

1.	Hovedkonklusioner	2
2.	Indledning	4
2.1	Målgruppe og stikprøveudvælgelse	4
2.2	Dataindsamling	5
2.3	Deltagelse og svarprocent	5
3.	Undersøgelsens resultater	7
3.1	Bevågenhed og særligt fokus	7
3.2	Forventninger til beskæftigelsesmæssige konsekvenser	11
3.2.1	Potentiale for udvidelse af medarbejderstaben	11
3.2.2	Hårdere konkurrence om arbejdskraften og risiko for medarbejderafgang	15
3.2.3	Sammenholdelse af forventninger til beskæftigelsesmæssige konsekvenser	17
3.3	Rekruttering i dag og håndtering af fremtidige beskæftigelsesmæssige udfordringer	18
Bilag:	Tabelmateriale	22
	Frekvenskryds	
	Krydstabeller: Lokale kommuner	
	Krydstabeller: Øvrige Sjælland	
	Forventet rekrutteringsbehov samlet set	
	Åbne besvarelser	
	Spørgeskema	

1. Hovedkonklusioner

Godt hver fjerde virksomhed har fokus på Femern Bælt forbindelsen

Undersøgelsen viser, at flertallet af virksomhederne endnu ikke har fokus på en kommende Femern Bælt forbindelse. Det kommer til udtryk ved, at godt en fjerdedel af virksomhederne (28 procent) har diskuteret, hvad en kommende fast forbindelse kan betyde for virksomheden, mens knap tre fjerdedele ikke har haft Femern Bælt forbindelsen på dagsordenen. Fokus på forbindelsen øges dog, jo nærmere man geografisk kommer på den. I Lolland og Guldborgsund Kommune har henholdsvis 50 procent og 41 procent af virksomhederne drøftet mulige konsekvenser af forbindelsen. I Vordingborg og Næstved Kommune drejer det sig om henholdsvis 31 procent og 21 procent, mens det i øvrige Sjælland kun gør sig gældende for 17 procent.

Virksomheder, der har gjort sig tanker om mulige implikationer af forbindelsen, er primært optaget af potentialet, mens kun ganske få gør sig bekymringer om negative sideeffekter. Den mest udbredte holdning er dog, at forbindelsen kun får begrænset betydning for virksomhedernes markedsposition.

Hver syvende virksomhed forventer merbeskæftigelse

Efter hovedparten af virksomhedernes opfattelse vil Femern Bælt forbindelsen ikke have væsentlig indflydelse på deres ordrebog og derved heller ikke på medarbejderbehovet. 14 procent af virksomhederne i undersøgelsen forventer dog at skulle udvide medarbejderstaben som følge af forbindelsen – det gør sig gældende for omkring en fjerdedel af virksomhederne i Lolland og Guldborgsund Kommune.

Der vil primært være ekstrabehov for ufaglært arbejdskraft og særligt i erhvervsgrupperne bygge og anlæg; rengøring, ejendomsservice og renovation; jern, metal og auto; og transport, post, lager- og maskinførerarbejde. Det er således især i denne retning, man bør overveje at lede de arbejdssøgende

Ingen udsigt til øget konkurrence om arbejdskraften

Tilsvarende forventer hovedparten af virksomhederne heller ikke, at den faste forbindelse vil medføre mærkbare beskæftigelsesmæssige udfordringer – hverken i form af vanskeligere rekrutteringsbetingelser eller medarbejderafgang. Det kommer konkret til udtryk ved, at kun 8 procent af virksomhederne forventer, at det vil blive vanskeligere at rekruttere nye medarbejdere, og kun 5 procent regner med, at nogle af deres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet – igen er andelen højest i Lolland og Guldborgsund Kommune.

Femern Bælt forbindelsen synes således ikke at give anledning til store beskæftigelsesmæssige bekymringer for virksomhederne på nuværende tidspunkt.

Jobcentre centrale aktører

Fjernes fokus fra Femern Bælt forbindelsen specifikt, og ses i stedet på virksomhedernes generelle håndtering af medarbejderrekruttering, viser undersøgelsen, at jobcentre er en central aktør i formidlingen af arbejdskraft. Så-

ledes er jobcentre den fjerdevigtigste kanal til at komme i kontakt med nye medarbejdere og anvendes af knap en tredjedel af virksomhederne på nuværende tidspunkt.

Desuden viser undersøgelsen, at der er velvilje til at anvende opkvalificering af ledige, der ikke opfylder alle kvalifikationskrav, som løsning på mulige, fremtidige rekrutteringsmæssige udfordringer. I den forbindelse kan jobcentre indtage en central rolle i formidlingen af de ledige.

2. Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne af en virksomhedssurvey om den beskæftigelsesmæssige betydning af Femern Bælt forbindelsen. Undersøgelsen er gennemført af Rambøll Management for Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland i foråret 2008.

Formålet med undersøgelsen er at afdække, hvilken betydning en kommende Femern Bælt forbindelse har for private virksomheder på Lolland-Falster og Sjælland. Undersøgelsen belyser blandt andet, hvorvidt forbindelsen forventes at afstedkomme nye ordrer og dermed behov for udvidelse af medarbejderstaben, samt om virksomhederne forudser skærpet konkurrence om arbejdskraften på grund af attraktive jobmuligheder ved byggeriet. Desuden afdækkes mere generelt, hvordan rekruttering af medarbejdere håndteres, samt hvordan virksomhederne forholder sig til fremtidige udfordringer i forhold til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

Undersøgelsen er gennemført på et meget tidligt stadie, hvor aftalen om Femern Bælt forbindelsen endnu ikke er underskrevet, hvilket resultaterne skal ses i lyset af. Undersøgelsen kan på den baggrund betragtes som en nulpunktsmåling, som kan danne grundlag for fremtidige, opfølgende målinger.

2.1 Målgruppe og stikprøveudvælgelse

Den primære målgruppe for undersøgelsen er lokale, private virksomheder beliggende i Lolland, Guldborgsund, Vordingborg og Næstved Kommune inden for alle brancher og med minimum én ansat. Sekundært indgår også øvrige sjællandske virksomheder med minimum 10 ansatte og med hovedaktiviteter inden for bygge og anlæg, transport samt jern og metal.

Tabel 1.1 Population og stikprøve fordelt på geografi, branche og antal ansatte

	Population		Stikprøve (uvægtet)		Stikprøve (vægtet)	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Geografi						
Lolland	938	12%	204	20%	119	12%
Næstved	1.681	21%	189	19%	213	21%
Guldborgsund	1.381	17%	188	19%	175	17%
Vordingborg	1.015	13%	198	20%	129	13%
Øvrig Sjælland	2.886	37%	223	22%	366	37%
Branche						
Jern og metal	927	12%	198	20%	118	12%
Bygge og anlæg	2.148	27%	196	20%	272	27%
Transport	1.139	14%	185	18%	144	14%
Anden branche	3.687	47%	423	42%	468	47%
Virksomhedsstørrelse						
1 - 9 ansatte	4.072	52%	564	56%	517	52%
10 - 99 ansatte	3.496	44%	364	36%	444	44%
100 ansatte eller derover	333	4%	74	7%	42	4%
I alt	7.901		1.002		1.002	

Kilde: Experian/KOB CD-DIRECT, 2008

Målgruppens fordeling på geografi, branche og virksomhedsstørrelse er vist i anden kolonne i tabel 1.1 på foregående side. Som det fremgår, er der forholdsvis stor variation i størrelsen på de forskellige virksomhedsgrupper i målgruppen.

For at sikre tilstrækkelig repræsentation af virksomheder inden for alle virksomhedsgrupper er stikprøven udtrukket således, at de små grupper bevidst er overrepræsenterede, og de store grupper bevidst er underrepræsenterede.¹ Bevæggrunden for overrepræsentationen af de små grupper er at øge den statistiske sikkerhed, da resultaterne herved baseres på svar fra flere virksomheder. For at kunne fastholde n på de tilstræbte 1.000 interviews er overrepræsentationen udlignet ved en tilsvarende underrepræsentation af de store grupper, hvor den statistiske sikkerhed er stor.

Graden af overrepræsentation og underrepræsentation i stikprøven kommer til udtryk som forskellen mellem virksomhedsfordelingen i populationen og den uvægtede stikprøve (tredje kolonne i tabel 1.1).

Af hensyn til generaliseringen af undersøgelsens resultater er det imidlertid vigtigt, at stikprøven afspejler populationen af virksomheder i målgruppen. For at korrigere for den disproportional stikprøveudvælgelse er der derfor foretaget en vægtning af datamaterialet. Den vægtede stikprøve, som fremgår af fjerde kolonne i tabel 1.1, er repræsentativ på geografi, branche og virksomhedsstørrelse i forhold til populationen. Det bemærkes, at vægtningen af data kun medfører små forskydninger i resultaterne.

I rapporten er der konsekvent benyttet vægtet data, men usikkerhedsberegninger er baseret på uvægtet n (antal besvarelser). Med mindre andet er angivet, er kun forskelle, der er signifikante på et 95 procents signifikansniveau, gengivet i rapporten.

2.2 Dataindsamling

Dataindsamlingen er gennemført som en kombination af internetbesvarelser og telefoninterviews i perioden 15. april til 10. maj 2008. I alt blev 1.716 virksomheder inviteret til at deltage i undersøgelsen via brev med beskrivelse af undersøgelsens formål samt personligt link til det elektroniske spørgeskema. Virksomhederne er i undersøgelsen repræsenteret ved direktøren, personalechefen, den økonomiansvarlige eller en person med tilsvarende indsigt.

Den 21. april påbegyndtes telefonisk opfølgning blandt virksomheder, der endnu ikke havde besvaret spørgeskemaet via internettet. Her fik respondenterne mulighed for enten at deltage i undersøgelsen via telefon eller alternativt at få tilsendt en e-mail med direkte link til spørgeskemaet på internettet.

2.3 Deltagelse og svarprocent

Dataindsamlingen har resulteret i 1.002 besvarelser. Dette giver en samlet svarprocent på 62 procent opgjort ud fra nettostikprøven, hvilket vurderes som meget tilfredsstillende. Undersøgelsen har deltagelse af en ud af otte virksomheder i populationen, hvilket er en høj dækningsprocent og giver stor statistisk sikkerhed på resultaterne.

---

¹ Denne fremgangsmåde kaldes stratificeret stikprøveudtrækning med disproportional allokering.

En opgørelse over deltagelse, frafald og svarprocent fremgår af tabel 1.2 nedenfor.

Tabel 1.2 Deltagelse og svarprocent i undersøgelsen

	Antal
Bruttostikprøve	1.716
Virksomheden er lukket	24
Virksomheden er uden for målgruppen	19
Dublet	45
Nettostikprøve	1.628
Virksomheden kan ikke træffes ud fra kontaktoplysninger	62
Den relevante svarperson kan ikke træffes i indsamlingsperioden	8
Ønsker ikke/har ikke tid til at deltage	75
Ikke besvaret (årsag ukendt)	481
Analysestikprøve	1.002
Svarprocent	62%

Note: Svarprocenten er beregnet i forhold til nettostikprøven

I tilknytning til rapporten er der udarbejdet en tabelrapport med frekvenskryds, krydstabuleringer, respondenternes åbne besvarelser og det anvendte spørgeskema.

3. Undersøgelsens resultater

I dette kapitel præsenteres undersøgelsens resultater. Først redegøres i afsnit 3.1 for virksomhedernes bevågenhed på en kommende Femern Bælt forbindelse samt deres særlige fokusområder i forhold til forbindelsen. I afsnit 3.2 afdækkes virksomhedernes forventninger til de beskæftigelsesmæssige konsekvenser, hvad angår potentiale for merbeskæftigelse samt udfordringer i form af mulig hårdere konkurrence om arbejdskraften og risiko for medarbejderafgang. Endelig ses der i afsnit 3.3 mere generelt på, hvordan virksomhederne håndterer rekruttering af medarbejdere i dag, samt hvordan de forholder sig til fremtidige udfordringer i forhold til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

Som det vil fremgå af det efterfølgende, er virksomheder i lokalkommunerne – i særdeleshed Lolland og Guldborgsund Kommune – mere optaget af Femern Bælt forbindelsen end virksomheder i øvrige sjællandske kommuner, ligesom lokalområdet generelt forventer større implikationer af forbindelsen. For at indfange denne forskel er resultaterne af undersøgelsen rapporteret separat for de lokale kommuner og øvrige Sjælland – dog også med angivelse af det samlede resultatet for alle virksomheder under ét.²

3.1 Bevågenhed og særligt fokus

Undersøgelsen viser, at godt en fjerdedel af virksomhederne samlet set (28 procent) har diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for deres virksomhed, jf. figur 3.1 på næste side. Virksomhedernes bevågenhed øges betragteligt, jo nærmere man geografisk kommer på forbindelsen, hvilket giver sig udslag i, at 34 procent af virksomhederne i lokalkommunerne har haft Femern Bælt forbindelsen på dagsordenen mod kun 17 procent af kommunerne uden for lokalområdet.

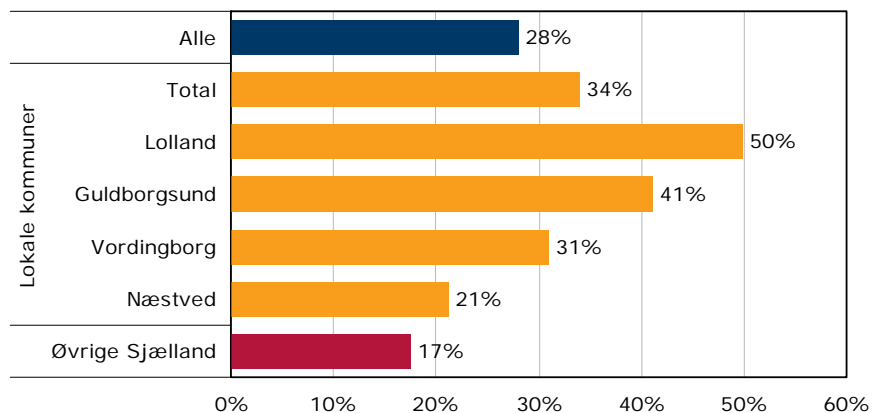
I lokalkommunerne har særligt virksomheder i Lolland (50 procent) og Guldborgsund Kommune (41 procent) drøftet konsekvenserne af forbindelsen, mens dette i mindre grad er tilfældet for virksomheder i Vordingborg (31 procent) og Næstved Kommune (21 procent).³

---

² Man skal i sammenligningen af lokale kommuner og øvrige Sjælland være opmærksom på, at stikprøvesammensætningen for de to geografiske områder er forskellig. Således er alle brancher og virksomhedsstørrelser repræsenteret i stikprøven for lokalområdet, mens der i stikprøven for øvrige Sjælland kun indgår virksomheder med minimum 10 ansatte inden for brancherne bygge og anlæg, transport og jern og metal. I de Femern Bælt specifikke spørgsmål (afsnit 3.1 og 3.2) vurderes dette forhold dog ikke at have væsentlig betydning for resultaterne, eftersom der i øvrige Sjælland kun er små forskelle på tværs af branche og virksomhedsstørrelse. I de mere generelle spørgsmål om rekruttering i dag og håndtering af fremtidige rekruteringsmæssige udfordringer (afsnit 3.3), hvor der kan identificeres forholdsvis store forskelle på tværs af branche og især virksomhedsstørrelse, har stikprøvesammensætningen derimod indflydelse på resultaterne, hvorfor man bør være påpasselig med at sammenligne lokale kommuner og øvrige Sjælland.

³ Det bemærkes dog, at forskellen mellem Guldborgsund og Vordingborg Kommune er insignifikant.

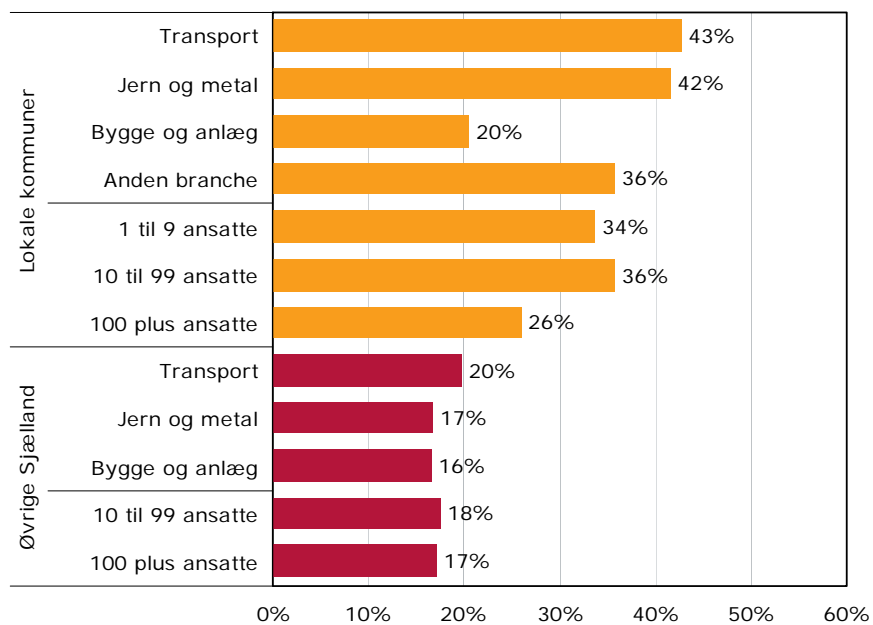
Figur 3.1 Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed? (Ja andel)
 – Opdelt på geografi

n=1.002

Ses der specifikt på lokalkommunerne, viser undersøgelsen, at virksomheder inden for bygge- og anlægsbranchen (20 procent) har mindre fokus på Femern Bælt forbindelsen end virksomheder inden for transportbranchen (43 procent), jern- og metalbranchen (42 procent) og anden branche (36 procent), jf. figur 3.2. Desuden er der en tendens til, at store virksomheder med over 100 ansatte i lidt mindre grad end små og mellemstore virksomheder har diskuteret betydningen af forbindelsen, men denne forskel er dog ikke statistisk signifikant.

Figur 3.2 Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed? (Ja andel)
 – Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

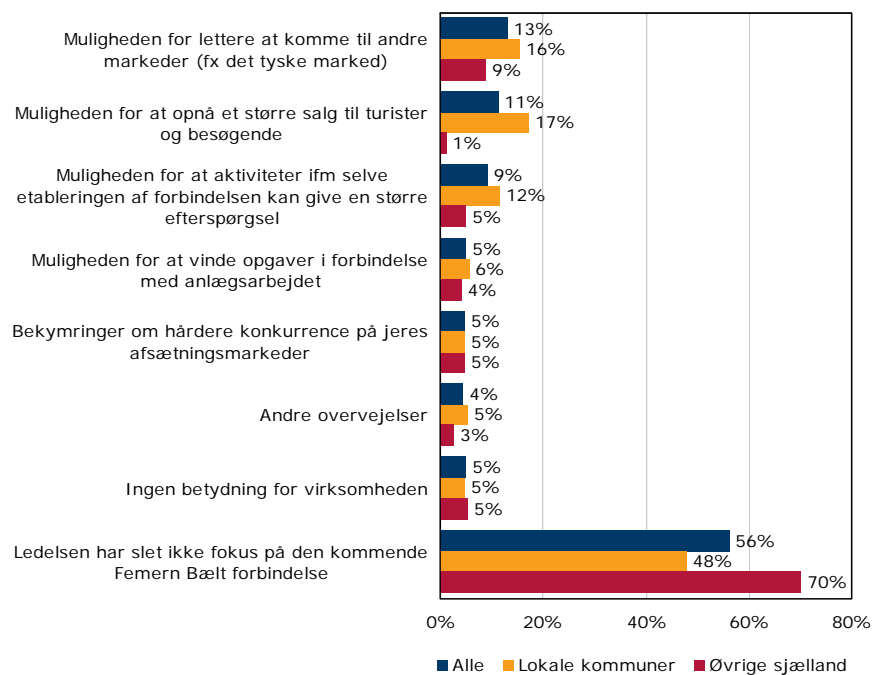

n=1.002

I øvrige Sjælland har hverken branche eller virksomhedsstørrelse betydning for virksomhedernes bevågenhed.

Figur 3.3 nedenfor viser, hvad der optager virksomhederne mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse. Figuren bekræfter det ovenfor skitserede billede, at flertallet af virksomhederne slet ikke har fokus på forbindelsen på nuværende tidspunkt, hvilket gør sig gældende for 48 procent af virksomhederne i lokalkommunerne og 70 procent af virksomhederne i øvrige Sjælland. Derudover nævner 5 procent af både de lokale og fjernere beliggende virksomheder eksplicit, at forbindelsen ingen betydning har for dem.

Figur 3.3 Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?

n=1.002. Kun svarkategorier med over 4 procent besvarelser blandt lokale virksomheder er vist. Det har været muligt at afgive flere svar.

Blandt de virksomheder, der har gjort sig overvejelser om en kommende forbindelse – hvilket primært er de lokale virksomheder – er flest optaget af mulighederne ved forbindelsen, mens kun ganske få gør sig bekymringer om negative sideeffekter. Virksomhederne har især fokus på potentialet omkring marked og afsætning, hvilket kommer til udtryk ved, at de primære gevinster ses i muligheden for lettere at komme til andre markeder, muligheden for at opnå et større salg til turister samt muligheden for, at aktiviteter i forbindelse med selve etableringen af forbindelsen kan give en større efterspørgsel.

I lokalområdet er virksomheder inden for transport samt jern og metal i højere grad optaget af muligheden for lettere at komme til andre markeder end virksomheder inden for bygge og anlæg, mens det særligt er virksomheder inden for anden branche, der forventer mersalg til turister og besøgende.

Der er ingen betydelige brancheforskelle blandt virksomheder i øvrige Sjælland.

Sammenlægges de forskellige svarkategorier til en samlet kategori for henholdsvis positive konsekvenser og negative konsekvenser, viser undersøgelsen, at i alt 28 procent af virksomhederne er optaget af en eller flere muligheder ved forbindelsen, mens 7 procent gør sig bekymringer.

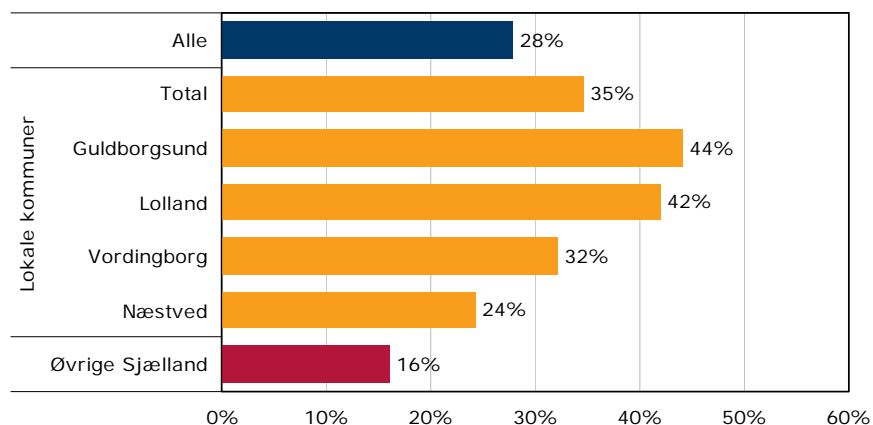
Der er ingen væsentlig forskel på omfanget af bekymringer på tværs af geografi, branche og virksomhedsstørrelse.

Til gengæld varierer virksomhedernes syn på potentialet ved forbindelsen alt efter geografisk placering, branche og virksomhedsstørrelse, jf. figur 3.4 og 3.5.

Som det fremgår af figur 3.4, ser godt hver tredje virksomhed i lokalområdet muligheder i Femern Bælt forbindelsen mod hver sjette virksomhed i øvrige Sjælland. Potentialet betragtes som størst i Guldborgsund og Lolland kommune – om end forskellen til Vordingborg Kommune dog ikke er statistisk signifikant.

Figur 3.4 Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse? - Muligheder

– Opdelt på geografi

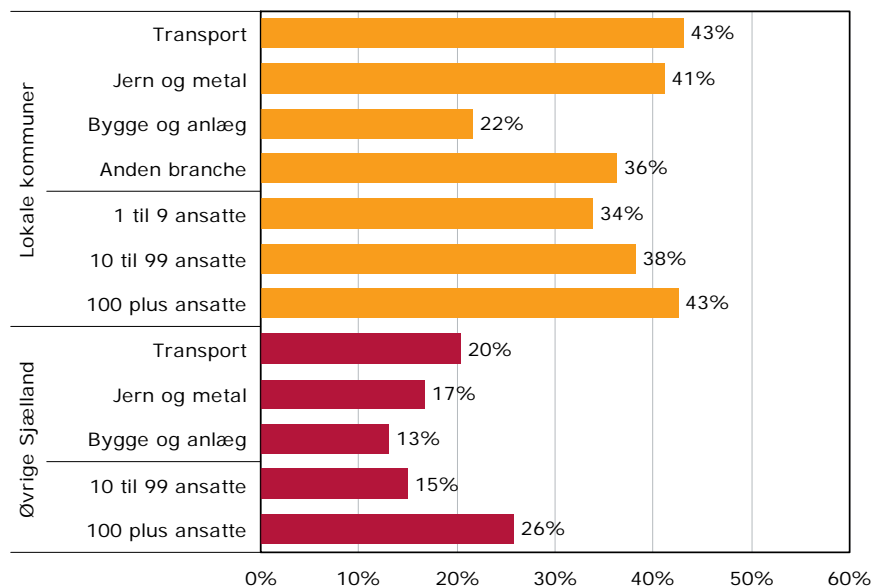

n=1.002. Figuren viser andelen af virksomheder, der er optaget af en eller flere muligheder ved Femern Bælt forbindelsen.

Opdelt på branche viser figur 3.5 på næste side, at lokale virksomheder inden for bygge og anlæg er mindre optaget af mulighederne ved Femern Bælt forbindelsen end virksomheder i øvrige brancher, hvorimod der ikke kan identificeres signifikante forskelle på tværs af virksomhedsstørrelse.

I øvrige Sjælland er der ingen signifikante forskelle på tværs af branche og virksomhedsstørrelse, men der er en tendens til at store virksomheder i lidt højere grad end mellemstore virksomheder ser muligheder i Femern Bælt forbindelsen.

Figur 3.5 Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse? – Muligheder
 – Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

n=1.002. Figuren viser andelen af virksomheder, der er optaget af en eller flere muligheder ved Femern Bælt forbindelsen.

3.2 Forventninger til beskæftigelsesmæssige konsekvenser

I dette afsnit afdækkes virksomhedernes forventninger til de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af Femern Bælt forbindelsen. Først ses på det formodede potentiale for merbeskæftigelse, og derefter redegøres for virksomhedernes syn på mulige udfordringer i form af hårdere konkurrence om arbejdskraften og risiko for medarbejderafgang.

3.2.1 Potentiale for udvidelse af medarbejderstaben

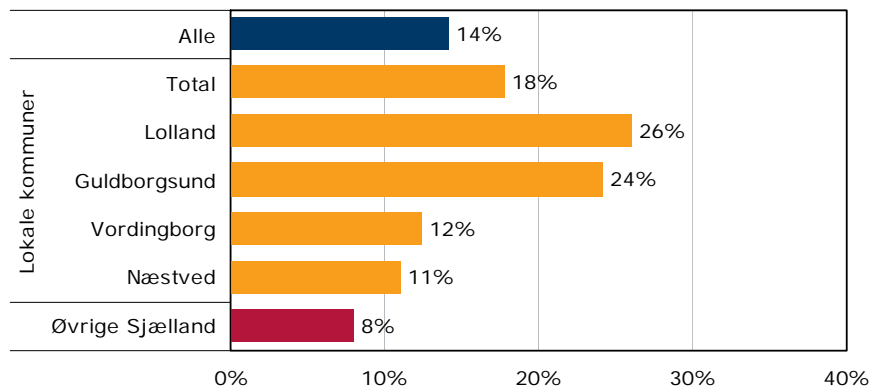
Omkring hver syvende af alle virksomheder i undersøgelsen forventer, at etableringen af den faste forbindelse vil afstedkomme nye ordrer og dermed ansættelse af flere medarbejdere i virksomheden, jf. figur 3.6 på næste side.

Dette gør sig gældende for 18 procent af virksomhederne i de lokale kommuner og 8 procent af virksomhederne i øvrige sjælland.

I lokalområdet forventer særligt virksomheder i Lolland (26 procent) og Guldborgsund Kommune (24 procent), at den faste forbindelse vil medføre udvidelse af medarbejderstaben, mens virksomheder i Vordingborg og Næstved Kommune ligger på nogenlunde samme niveau som resten af Sjælland.

Figur 3.6 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed? (Ja andel)

– Opdelt på geografi

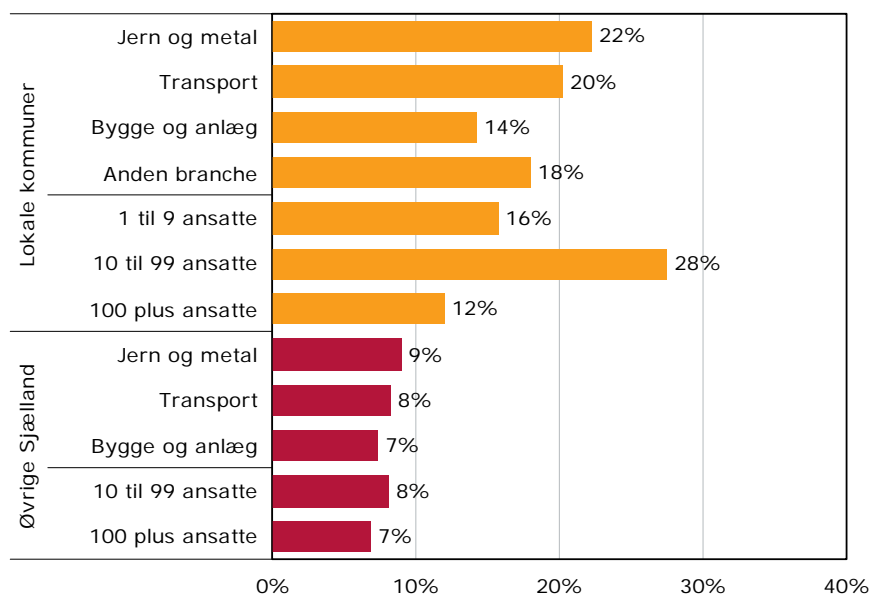

n=1.002

På tværs af branche er der i lokalområdet en tendens til, at lidt flere virksomheder inden for jern og metal samt transport forventer merbeskæftigelse end virksomheder inden for bygge og anlæg, jf. figur 3.7 – forskellen er dog ikke statistisk signifikant. Til gengæld har virksomhedsstørrelse signifikant betydning i de lokale kommuner, hvor de mellemstore virksomheder på 10 til 99 ansatte i størst udstrækning forventer, at det bliver nødvendigt at udvide medarbejderstaben.

Figur 3.7 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed? (Ja andel)

– Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

n=1.002

Uden for lokalområdet har hverken branche eller virksomhedsstørrelse betydning for virksomhedernes syn på det beskæftigelsesmæssige potentiale.

De virksomheder, der forventer at skulle udvide medarbejderstaben som følge af Femern Bælt forbindelsen, er blevet bedt om at angive, hvilken type medarbejdere, de regner med at skulle rekruttere samt det forventede antal.

Tabel 3.1 viser det forventede rekrutteringsbehov af medarbejdere inden for hver erhvervsgruppe under byggeriet, efter etableringen af den faste forbindelse og samlet set. Det bemærkes, at der i opgørelsen kun indgår virksomheder, som har været i stand til at give et bud på, hvor mange medarbejdere, de får brug for. Rekrutteringsbehovet er derfor reelt større, end tabellen giver udtryk for.⁴

Tabel 3.1 Forventet rekrutteringsbehov inden for hver erhvervsgruppe under byggeriet, efter etablering af Femern Bælt forbindelsen og i alt

Erhvervsgruppe	Under byggeriet	Efter etablering	I alt	n*
Bygge og Anlæg	574	84	658	30
Rengøring, Ejendomsservice og Renovation	151	133	284	9
Jern, Metal og Auto	95	22	117	26
Transport, Post, Lager- og Maskinførerarbejde	19	77	97	29
Salg, Indkøb og Markedsføring	23	29	52	22
Kontor, Administration, Regnskab og Finans	9	33	43	22
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	9	24	33	11
Akademisk Arbejde	11	8	19	11
Industriel Produktion	8	8	16	6
Tekstil og Beklædning	0	8	8	1
Ledelse	4	4	7	4
Elever	5	1	6	4
It og Teleteknik	3	3	5	1
Nærings- og Nydelsesmiddel	1	4	5	4
Træ, Møbel, Glas og Keramik	1	4	5	4
Vagt, Sikkerhed og Overvågningsarbejde	3	2	4	3
Landbrug, Skovbrug, Gartneri, Fiskeri og Dyrepleje	0	4	4	1
Design, Formgivning og Grafisk Arbejde	2	0	2	1
Undervisning og Vejledning	1	0	1	1
Sundhed, Omsorg og Personlig Pleje	0	1	1	3
Pædagogisk, Socialt og Kirkeligt Arbejde	0	0	0	0
Medie, Kultur, Turisme, Idræt og Underholdning	0	0	0	0
I alt**	918	449	1.367	148

n (under byggeriet)=76; n (efter byggeriet)=94; n (i alt)=148. n er angivet uvægtet.

* n er angivet uvægtet for at vise det faktiske antal virksomheder i undersøgelsen, der har angivet et rekrutteringsbehov. Selvom vægtningen kun medfører små forskydninger i resultaterne, betyder visningen af uvægtet n, at antallet af virksomheder, der forventer merbeskæftigelse, kan overstige antallet af medarbejdere, der forventes rekrutteret.

** Summen af behovet under og efter etablering kan afvige fra totalen pga. afrunding.

⁴ 84 procent af behovsangivelserne under byggeriet er med specificering af antal; 16 procent er uspecificerede. 80 procent af behovsangivelserne efter etableringen er med specificering af antal; 20 procent er uspecificerede. Note fortsættes på næste side

Som det fremgår, forventer de deltagende virksomheder i undersøgelsen at få brug for yderligere 1.367 medarbejdere alt i alt under og efter etableringen af Femern Bælt forbindelsen. Efterspørgslen på arbejdskraft forventes generelt at blive større under byggeriet end efter etableringen.

Den erhvervsgruppe, hvor der forventes at blive brug for flest medarbejdere, er bygge og anlæg efterfulgt af rengøring, ejendomsservice og renovation; jern, metal og auto; og transport, post, lager- og maskinførerarbejde. Absolut set ligger det største rekrutteringsbehov således inden for bygge- og anlæg, selvom der relativt set umiddelbart er en lidt lavere andel af virksomheder i bygge- og anlægsbranchen end øvrige brancher, der forventer merbeskæftigelse, jf. figur 3.7 på side 12. De færre virksomheder med et rekrutteringsbehov inden for bygge og anlæg har således brug for forholds- mæssigt flere medarbejdere.

Tabel 3.2 Forventet rekrutteringsbehov inden for stillingskategorier – top 20 samlet set

Stillingskategori	Under byggeriet	Efter etablering	I alt	n*
Pladsarbejder**	509	0	509	2
Rengøringsassistent	146	108	254	5
Lagerarbejder	1	34	35	4
Svejsere	27	3	31	6
Specialarbejder, Byggeri	30	0	30	3
Industrioperatør, Jern / Metal	29	0	29	1
Entreprenørmaskinfører	0	29	29	2
Anlægsstruktør	0	26	26	1
Elektriker	13	8	21	7
Kontorassistent	4	17	21	9
Servicemedarbejder	0	18	18	2
Postomdeler	0	18	18	1
Automekaniker	11	6	17	8
Tømrer	5	7	13	4
Butiksassistent	5	7	11	5
Fabriksarbejder	4	7	11	3
Klejnsmed	6	4	10	5
Tjener	5	5	10	4
Chauffør, Fragt, Distribution, Blandet Kørsel	1	8	9	6
Bankrådgiver	2	7	9	6

* n er angivet uvægtet

** En pladsarbejder er en fællesbetegnelse for en type medarbejder til ufaglært arbejde i byggeriet, som kan varetage forefaldende arbejde på en byggeplads, fx montage af betonelementer, stilladsarbejde, oprydning, rengøring af skurvogne mv. (kilde: Bygge-, Anlægs- og Trækartellet samt Uddannelsesguiden).

⁴ fortsat Det skal bemærkes, at tallene i tabel 3.1 og 3.2 generelt er behæftet med forholdsvis stor usikkerhed og derfor primært bør opfattes som vejledende. Usikkerheden skyldes for det første, at mange virksomheder på nuværende tidspunkt slet ikke har gjort sig tanker om eventuelle beskæftigelsesmæssige konsekvenser af Femern Bælt forbindelsen og givetvis har sværet ved at forholde sig til dens betydning for medarbejderbehovet flere år ind i fremtiden. Der er således tale om virksomhedernes bedste bud. For det andet kan en stor del af rekrutteringsbehovet tilskrives ganske få virksomheder (fx angiver en enkelt virksomhed at få behov for at rekruttere 500 medarbejdere inden for bygge- og anlæg). Rekrutteringsbehovet er derfor i vid udstrækning følsomt over for, hvilke virksomheder, der har deltaget i undersøgelsen – og desuden har været i stand til at specificere det forventede medarbejderbehov – og hvilke virksomheder, der ikke har. Endvidere skal man være opmærksom på, at der i øvrige Sjælland kun indgår virksomheder med minimum 10 ansatte inden for brancherne bygge og anlæg, transport og jern og metal, hvilket betyder, at pågældende brancher er overrepræsenterede i opgørelsen.

Ses mere specifikt på stillingskategorier viser tabel 3.2 på foregående side en forventet top 20 over de mest efterspurgte medarbejdertyper samlet set. Desuden er angivet det forventede rekrutteringsbehov under byggeriet og efter etablering af Femern Bælt forbindelsen for de pågældende stillingskategorier. Som det fremgår, forventes der størst efterspørgsel efter pladsarbejdere og rengøringsassistenter. Pladsarbejdere vil udelukkende blive efterspurgt under byggeriet, mens rengøringsassistenter både vil blive efterspurgt under og efter etablering.

For både pladsarbejdere og rengøringsassistenter kræves færdighedsniveau 1 (1.-6. klasse), og Femern Bælt forbindelsen vil således primært skabe ekstrabehov for ufaglært arbejdskraft.

3.2.2 Hårdere konkurrence om arbejdskraften og risiko for medarbejderafgang

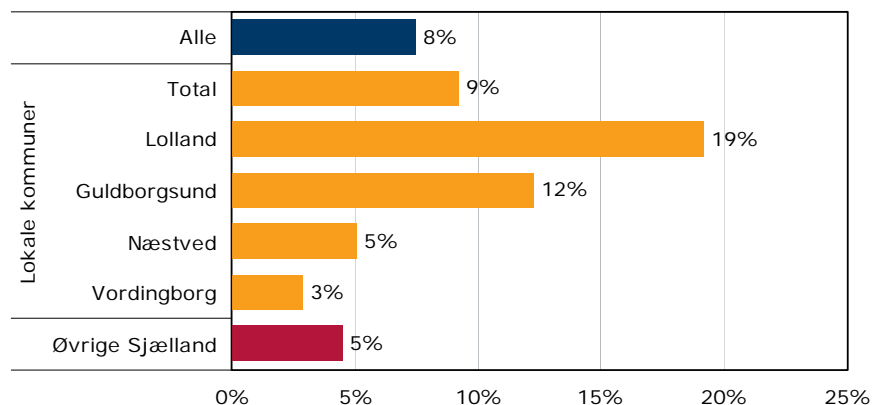
Ligesom kun et mindretal af virksomhederne i undersøgelsen ser et beskæftigelsesmæssigt potentiale i Femern Bælt forbindelsen, er der også kun en relativ lille andel (under 10 procent), der forventer, at forbindelsen vil medføre beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af vanskeligere rekrutteringsbetingelser og medarbejderafgang.

Som det fremgår af figur 3.8, forventer 8 procent af alle virksomheder, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at det bliver vanskeligere at rekruttere nye medarbejdere. Det gør sig gældende for 9 procent af virksomhederne i lokalområdet og 5 procent af virksomhederne i øvrige Sjælland.

Frygten for vanskeligere rekrutteringsbetingelser er størst blandt virksomheder i Lolland (19 procent) og Guldborgsund Kommune (12 procent), mens virksomheder i Næstved og Vordingborg Kommune ligger på niveau med øvrige sjællandske virksomheder.

Figur 3.8 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at I vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere? (Ja andel)

– Opdelt på geografi

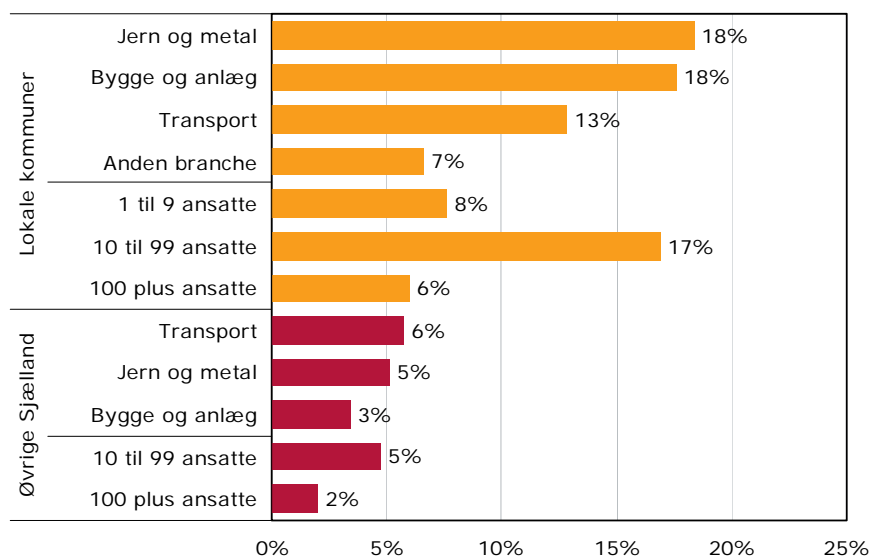
n=1.002

I de lokale kommuner forudser virksomheder i jern- og metalbranchen og bygge- og anlægsbranchen i lidt højere grad rekrutteringsmæssige udfordringer som følge af Femern Bælt forbindelsen end virksomheder i anden branche, og tilsvarende er gældende for mellemstore virksomheder med

mellem 10 og 99 ansatte, jf. figur 3.9. I øvrige Sjælland er der ingen betydelige forskelle på tværs af branche og virksomhedsstørrelse.

Figur 3.9 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at I vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere? (Ja andel)

– Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

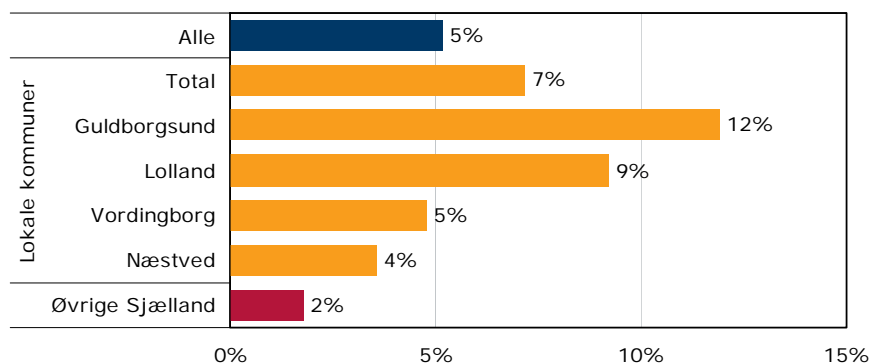

n=1.002

Hvad angår mulig medarbejderafgang som følge af attraktive beskæftigelsesmuligheder under etableringen af forbindelsen, viser undersøgelsen, at denne risiko ikke anses for at være særlig stor blandt de deltagende virksomheder. Som det fremgår af figur 3.10, forventer kun 5 procent af virksomhederne, at nogle af deres medarbejdere vil sige op og søge ansættelse ved byggeriet. Dette gør sig gældende for 7 procent af virksomhederne i

Figur 3.10 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet? (Ja andel)

– Opdelt på geografi

n=1.002

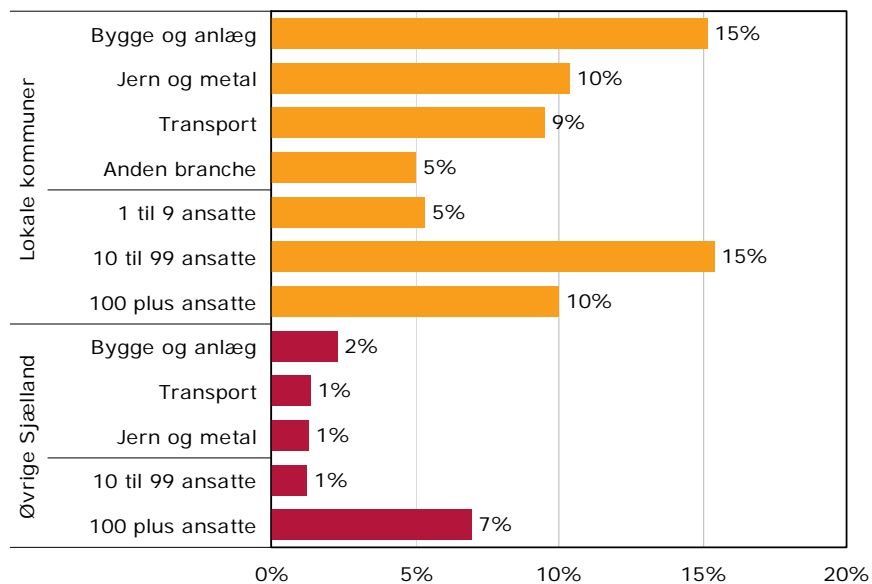
lokalområdet og 2 procent af virksomhederne i øvrige Sjælland.

Igen ser virksomheder i Guldborgsund og Lolland Kommune den største risiko – for sidstnævnte er forskellen fra Næstved og Vordingborg Kommune dog ikke signifikant.

I de lokale kommuner forventer virksomheder i bygge- og anlægsbranchen i lidt større udstrækning end virksomheder i anden branche opsigelser som konsekvens af etableringen af den faste forbindelse, og det samme gør sig i højere grad gældende for mellemstore virksomheder med mellem 10 og 99 ansatte end små virksomheder med under 10 ansatte, jf. figur 3.11. Øvrige variationer er insignifikante.

I øvrige Sjælland er der ingen signifikante forskelle på tværs af branche og virksomhedsstørrelse, om end der er en tendens til, at store virksomheder med over 100 ansatte ser en lidt større risiko for medarbejderafgang end mellemstore virksomheder med mellem 10 og 99 ansatte.

Figur 3.11 Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet? (Ja andel)
– Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

n=1.002

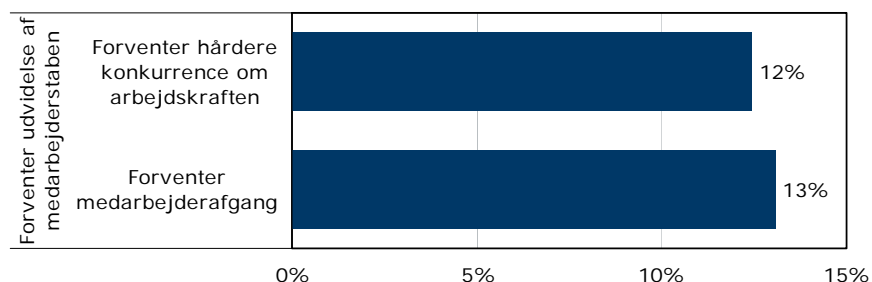
3.2.3 Sammenholdelse af forventninger til beskæftigelsesmæssige konsekvenser

Sammenholder man virksomhedernes forventninger til henholdsvis potentialet ved Femern Bælt forbindelsen og mulige beskæftigelsesmæssige udfordringer, viser undersøgelsen, at kun en relativ lille andel af virksomhederne forudser problemer med at anskaffe den fornødne arbejdskraft.

Således forventer kun godt hver tiende af de virksomheder, der påregner en udvidelse af medarbejderstaben, at de vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere (12 procent), og/eller at de vil få problemer med medar-

bejderafgang (13 procent), jf. figur 3.12. De resterende knap 90 procent med behov for merbeskæftigelse regner således ikke med, at det bliver vanskeligere at få dækket deres medarbejderbehov.

Figur 3.12 Forventninger til rekrutteringssituationen

n=178. Figuren viser forventningerne til mulige beskæftigelsesmæssige udfordringer blandt de virksomheder, der påregner at skulle ansætte flere medarbejdere.

Opsummerende på afsnit 3 viser undersøgelsen, at kun et mindretal af virksomhederne forventer, at en kommende Femern Bælt forbindelse vil have beskæftigelsesmæssige konsekvenser. 14 procent af virksomhederne regner dog med, at forbindelsen vil betyde, at de får behov for at udvide medarbejderstaben, mens 8 procent forventer vanskeligere rekrutteringsbetingelser, og 5 procent kalkulerer med risiko for medarbejderafgang. De beskæftigelsesmæssige konsekvenser forventes at blive størst i Guldborgsund og Lolland Kommune.

I lokalområdet kan der identificeres visse brancheforskelle, men der er dog ikke noget entydigt mønster. Virksomheder i jern- og metalbranchen samt bygge- og anlægsbranchen forventer i højere grad end virksomheder i anden branche, at det vil blive vanskeligere at rekruttere nye medarbejdere som følge af forbindelsen. Desuden ser virksomheder inden for bygge og anlæg større risiko for medarbejderafgang end virksomheder i anden branche. Endelig er der en tendens til, at jern- og metalbranchen samt transportbranchen i lidt højere grad end bygge- og anlægsbranchen forventer merbeskæftigelse, men denne forskel er dog ikke statistisk signifikant.

Hvad angår virksomhedsstørrelse, forventer særligt mellemstore virksomheder i lokalområdet, at Femern Bælt forbindelsen vil medføre beskæftigelsesmæssige konsekvenser.

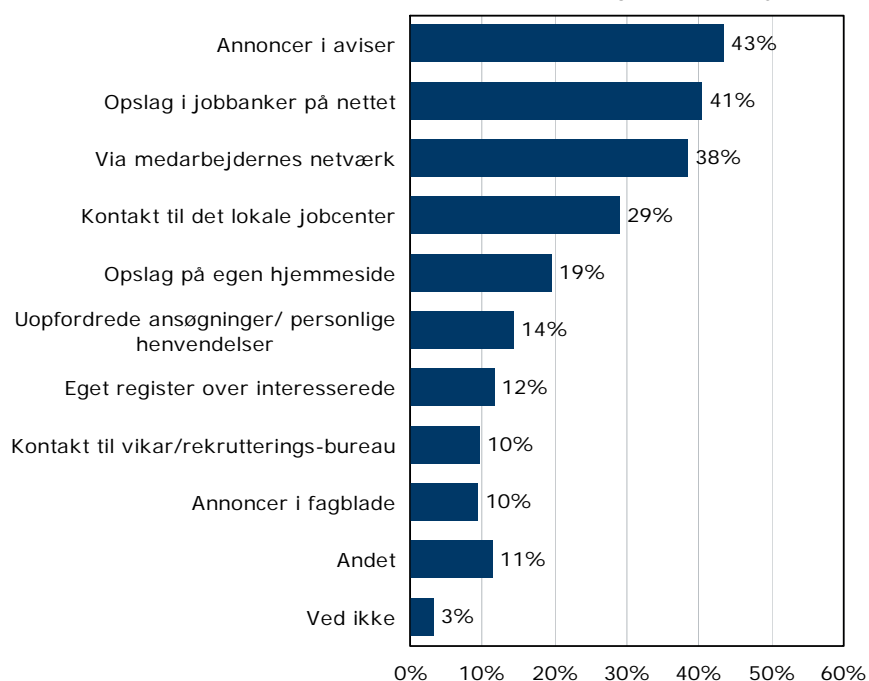
I øvrige Sjælland viser undersøgelsen ingen betydelige variationer på tværs af branche og virksomhedsstørrelse.

3.3 Rekruttering i dag og håndtering af fremtidige beskæftigelsesmæssige udfordringer

Afslutningsvis har undersøgelsen afdækket, på hvilken måde virksomhederne får kontakt til nye medarbejdere, og hvordan de forholder sig til mulige udfordringer i fremtiden i forhold til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

Som det fremgår af figur 3.13 på næste side, er de mest benyttede kanaler til at komme i kontakt med mulige kandidater annoncer i aviser, opslag i jobbanker på nettet og medarbejdernes netværk. Disse kanaler anvendes af henholdsvis 43 procent, 41 procent og 38 procent af virksomhederne i undersøgelsen.

Figur 3.13 På hvilken måde får virksomheden kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?

n=1.002. Det har været muligt at afgive flere svar.

Knap en tredjedel af virksomhederne (29 procent) benytter det lokale jobcenter som formidler af arbejdskraft. Brug af jobcentre er dog i en vis grad geografisk betinget, hvilket giver sig udslag i, at 41 procent af virksomhederne i Lolland Kommune mod kun henholdsvis 23 procent og 24 procent af virksomhederne i Vordingborg Kommune og øvrige Sjælland anvender denne kanal. I Næstved og Guldborgsund Kommune gør henholdsvis 33 procent og 30 procent af virksomhederne brug af det lokale jobcenter. Der er ingen signifikante brancheforskelle i brugen af jobcentre.

Under "Andet" nævnes blandt andet opslag i butikker el.lign., headhunting, ledelsens netværk mv.

Flertallet af virksomhederne i undersøgelsen forventer at løse de mulige, fremtidige udfordringer i forhold til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft ved at opkvalificere deres nuværende medarbejdere. Dette angives af 61 procent af virksomhederne, jf. figur 3.14 på næste side.

Der er dog også forholdsvis mange, der som løsning vil overveje opkvalificering af ledige, der ikke opfylder alle kvalifikationskrav (44 procent) samt ansættelse af udenlandsk arbejdskraft (36 procent). Velviljen til at anvende de ovennævnte løsningsforslag øges, jo større virksomheden er.

Under "Andet" nævnes blandt andet, at man vil tilbyde mere fleksible ansættelsesforhold som fx ansættelse på deltid eller i flexjob, tilbyde mere attraktive vilkår i forhold til bl.a. løn og personalegoder, samt at man vil overveje at ansætte andre medarbejdertyper såsom lærlinge og elever.

Hver femte virksomhed vil ikke gøre brug af nogen af de opstillede løsningsforslag til at afhjælpe et fremtidigt rekrutteringsproblem og har heller ikke angivet andre løsningsmuligheder.

Figur 3.14 Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villig til at anvende?

n=1.002. Det har været muligt at afgive flere svar.

Af figur 3.15 på næste side fremgår det, at der er visse brancheforskelle i forhold til, hvordan virksomhederne i undersøgelsen forventer at løse de mulige, fremtidige rekrutteringsmæssige udfordringer.

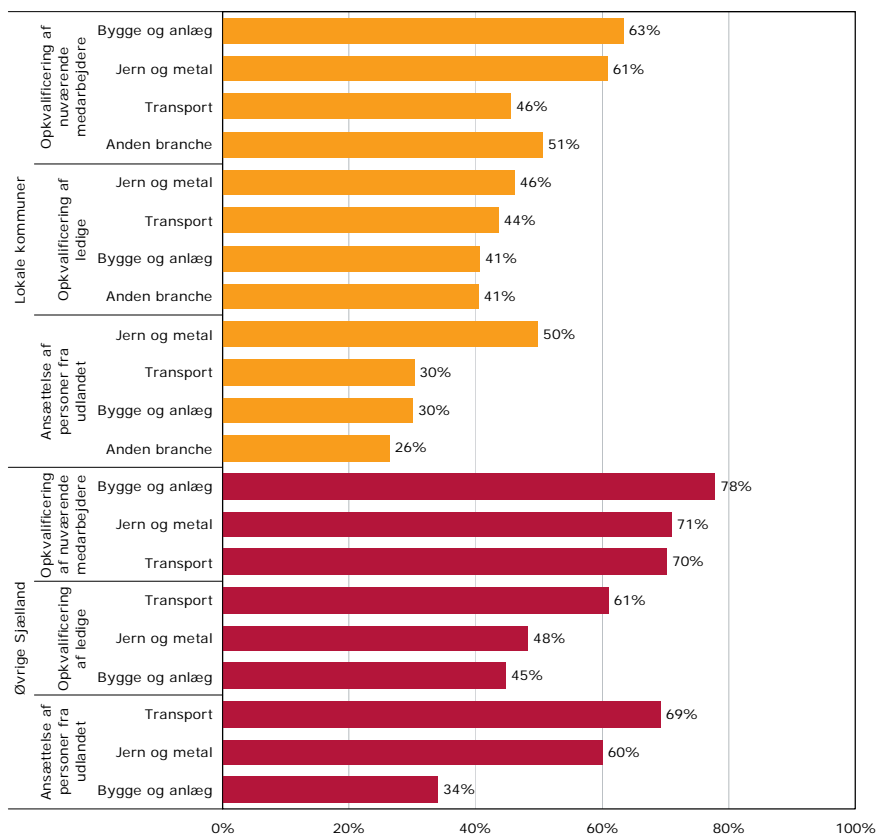
Ses først på de lokale kommuner viser undersøgelsen, at der er noget større velvilje til at ansætte udenlandsk arbejdskraft inden for jern- og metalbranchen end inden for de øvrige brancher. Desuden forventer virksomheder inden for bygge og anlæg samt jern og metal i højere grad at benytte opkvalificering af nuværende medarbejdere end virksomheder inden for transport, mens virksomheder i anden branche ikke udskiller sig signifikant. Hvad angår velviljen til at benytte opkvalificering af ledige viser undersøgelsen ingen signifikante forskelle i lokalområdet.

I øvrige Sjælland er virksomheder i transport- og jern- og metalbranchen mere villige til at ansætte personer fra udlandet end virksomheder i bygge- og anlægsbranchen. Desuden fremstår der størst velvilje til at benytte opkvalificering af ledige inden for transportbranchen, men denne forskel er dog ikke signifikant.

Som det fremgår af figuren, er virksomheder i øvrige Sjælland i noget større udstrækning end virksomheder i lokalområdet villige til at gøre brug af opkvalificering af nuværende medarbejdere og ledige samt ansættelse af udenlandsk arbejdskraft for at imødekomme fremtidige rekrutteringsudfordringer. Den væsentligste årsag til dette er, at der kun indgår mellemstore og store virksomheder i stikprøven for øvrige Sjælland, og virksomhedsstørrelse har som nævnt ovenfor væsentlig betydning for velviljen til at anvende de opstillede løsningsforslag. Man bør derfor være varsom med at sammenligne de to geografiske områder.

Figur 3.15 Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villig til at anvende?

– Lokale kommuner vs. øvrige Sjælland opdelt på branche

n=1.002. Det har været muligt at afgive flere svar.

Bilag: Tabelmateriale

Frekvenskryds

Krydstabeller: Lokale kommuner

Krydstabeller: Øvrige Sjælland

Forventet rekrutteringsbehov samlet set

Åbne besvarelser

Spørgeskema

Frekvenskryds (uvægtet n)

- Resultater samlet set og opdelt på lokale kommuner vs. øvrige Sjælland

1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?

		1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?		Total
		Ja	Nej	Antal
Total	Total	28%	72%	1002
Geografi	Lokale kommuner	34%	66%	779
	Øvrige Sjælland	17%	83%	223

2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?

		2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?														Total
		Muligheden for at opnå et større salg til turister og besøgende	Muligheden for lettere at komme til andre markeder (fx det tyske marked)	Muligheden for at vinde opgaver i forbindelse med anlægsarbejdet	Muligheden for at aktivitere ifm selve etableringen af forbindelsen kan give en større efterspørgsel	Muligheden for at flytte virksomhed til et andet geografisk sted	Bekymringer om hårdere konkurrence på jeres afsætningsmarkeder	Bekymringer for afskedigelser af medarbejdere som følge af Femern Bælt forbindelsen	Bekymringer om hårdere konkurrence i forhold til at tiltrække nye medarbejdere	Mulighed for at ansætte ny arbejdskraft	Mulighed for øget aktivitet/vækst i området/regionen	Nemmere transport/korte re transporttid	Andre overvejelser	Ingen betydning for virksomheden	Ledelsen har slet ikke fokus på den kommende Femern Bælt forbindelse	Antal
Total	Total	11%	13%	5%	9%	2%	5%	1%	4%	1%	2%	4%	5%	5%	56%	1002
Geografi	Lokale kommuner	17%	16%	6%	12%	2%	5%	1%	4%	1%	3%	3%	5%	5%	48%	779
	Øvrige Sjælland	1%	9%	4%	5%	0%	5%	0%	3%	0%	0%	2%	3%	5%	70%	223

3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?

		3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?				Total
		Ja, i forbindelse med byggeriet	Ja, efter etablering af den faste forbindelse	Nej	Andet	Antal
Total	Total	7%	10%	84%	2%	1002
Geografi	Lokale kommuner	8%	13%	80%	2%	779
	Øvrige Sjælland	4%	4%	91%	1%	223

6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?

		6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	8%	89%	3%	1002
Geografi	Lokale kommuner	9%	87%	4%	779
	Øvrige Sjælland	5%	93%	2%	223

7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?

		7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	5%	92%	3%	1002
Geografi	Lokale kommuner	7%	89%	4%	779
	Øvrige Sjælland	2%	98%	0%	223

8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?

		8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?										Total	
		Eget register over interesserede	Via medarbejdernes netværk	Annoncer i fagblade	Annoncer i aviser	Opslag på egen hjemmeside	Opslag i jobbanker på nettet	Kontakt til det lokale jobcenter	Kontakt til vikar/rekrutteringsbureau	Uopfordrede ansøgninger/ personlige henvendelser	Andet	Ved ikke	Antal
Total	Total	12%	38%	10%	43%	19%	41%	29%	10%	14%	11%	3%	1002
Geografi	Lokale kommuner	13%	37%	9%	41%	16%	39%	32%	4%	12%	15%	5%	779
	Øvrige Sjælland	10%	40%	10%	48%	26%	43%	24%	19%	18%	5%	0%	223

9. Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?

		9. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?					Total
		Opkvalificering af nuværende medarbejdere	Ansættelse af personer fra udlandet	Opkvalificering af ledige, der ikke opfylder alle kvalifikationskrav	Andet	Ingen af nævnte	Antal
Total	Total	61%	36%	44%	9%	20%	1002
Geografi	Lokale kommuner	53%	28%	41%	8%	25%	779
	Øvrige Sjælland	74%	50%	50%	11%	10%	223

Krydstabeller: Lokale kommuner (uvægtet n)

- Opdelt på geografi, branche og virksomhedsstørrelse

1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?

		1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?		Total
		Ja	Nej	Antal
Total	Total	34%	66%	779
Geografi	Lolland	50%	50%	204
	Næstved	21%	79%	189
	Guldborgsund	41%	59%	188
	Vordingborg	31%	69%	198
Branche	Jern og metal	42%	58%	112
	Bygge og anlæg	20%	80%	132
	Transport	43%	57%	112
	Anden branche	36%	64%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	34%	66%	564
	10 til 99 ansatte	36%	64%	190
	100 plus ansatte	26%	74%	25

2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?

		2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?														Total
		Muligheden for at opnå et større salg til turister og besøgende	Muligheden for lettere at komme til andre markeder (fx det tyske marked)	Muligheden for at vinde opgaver i forbindelse med anlægsarbejde	Muligheden for at aktivitere ifm selve etableringen af forbindelsen kan give en større efterspørgsel	Muligheden for at flytte virksomhed til et andet geografisk sted	Bekymringer om hårdere konkurrence på jeres afsætningsmarkeder	Bekymringer for afskedigelser af medarbejdere som følge af Femern Bælt forbindelsen	Bekymringer om hårdere konkurrence i forhold til at tiltrække nye medarbejdere	Mulighed for at ansætte ny arbejdskraft	Mulighed for øget aktivitet/vækst i området/regionen	Nemmere transport/korte transporttid	Andre overvejelser	Ingen betydning for virksomheden	Ledelsen har slet ikke fokus på den kommende Femern Bælt forbindelse	Antal
Total	Total	17%	16%	6%	12%	2%	5%	1%	4%	1%	3%	3%	5%	5%	48%	779
Geografi	Lolland	25%	15%	6%	17%	1%	6%	1%	6%	4%	4%	2%	7%	8%	36%	204
	Næstved	9%	13%	2%	9%	2%	6%	1%	2%	0%	2%	6%	5%	4%	59%	189
	Guldborgsund	23%	19%	10%	14%	4%	2%	1%	4%	1%	3%	1%	6%	5%	40%	188
	Vordingborg	16%	16%	5%	8%	1%	5%	0%	3%	1%	1%	0%	4%	4%	52%	198
Branche	Jern og metal	4%	22%	14%	15%	1%	4%	1%	4%	4%	4%	4%	4%	6%	41%	112
	Bygge og anlæg	3%	10%	10%	12%	0%	4%	4%	3%	3%	0%	9%	0%	60%	132	
	Transport	9%	27%	14%	16%	2%	7%	4%	3%	1%	3%	5%	2%	3%	43%	112
	Anden branche	22%	15%	4%	11%	3%	5%	0%	4%	1%	2%	3%	5%	6%	46%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	18%	15%	4%	10%	3%	6%	1%	3%	1%	3%	3%	5%	5%	48%	564
	10 til 99 ansatte	15%	18%	12%	20%	1%	1%	1%	6%	1%	2%	1%	7%	2%	46%	190
	100 plus ansatte	16%	21%	7%	16%	0%	2%	2%	8%	6%	5%	4%	2%	3%	45%	25

3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?

		3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?				Total
		Ja, i forbindelse med byggeriet	Ja, efter etablering af den faste forbindelse	Nej	Andet	Antal
Total	Total	8%	13%	80%	2%	779
Geografi	Lolland	14%	18%	71%	3%	204
	Næstved	4%	8%	87%	2%	189
	Guldborgsund	13%	18%	74%	1%	188
	Vordingborg	3%	11%	85%	2%	198
Branche	Jern og metal	10%	15%	76%	2%	112
	Bygge og anlæg	10%	7%	82%	4%	132
	Transport	15%	8%	73%	6%	112
	Anden branche	7%	15%	81%	1%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	6%	12%	82%	2%	564
	10 til 99 ansatte	17%	19%	72%	1%	190
	100 plus ansatte	4%	8%	67%	21%	25

6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?

		6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	9%	87%	4%	779
Geografi	Lolland	19%	75%	6%	204
	Næstved	5%	94%	1%	189
	Guldborgsund	12%	82%	6%	188
	Vordingborg	3%	93%	4%	198
Branche	Jern og metal	18%	79%	2%	112
	Bygge og anlæg	18%	78%	5%	132
	Transport	13%	82%	5%	112
	Anden branche	7%	90%	4%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	8%	89%	4%	564
	10 til 99 ansatte	17%	79%	4%	190
	100 plus ansatte	6%	83%	11%	25

7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?

		7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	7%	89%	4%	779
Geografi	Lolland	9%	86%	5%	204
	Næstved	4%	94%	3%	189
	Guldborgsund	12%	82%	6%	188
	Vordingborg	5%	92%	4%	198
Branche	Jern og metal	10%	86%	4%	112
	Bygge og anlæg	15%	80%	4%	132
	Transport	9%	84%	7%	112
	Anden branche	5%	91%	4%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	5%	91%	4%	564
	10 til 99 ansatte	15%	79%	6%	190
	100 plus ansatte	10%	73%	17%	25

8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?

		8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?										Total	
		Eget register over interesserede	Via medarbejderens netværk	Annoncer i fagblade	Annoncer i aviser	Opslag på egen hjemmeside	Opslag i jobbanker på nettet	Kontakt til det lokale jobcenter	Kontakt til vikar/rekrutteringsbureau	Uopfordrede ansøgninger/ personlige henvendelser	Andet	Ved ikke	Antal
Total	Total	13%	37%	9%	41%	16%	39%	32%	4%	12%	15%	5%	779
Geografi	Lolland	11%	42%	8%	38%	18%	40%	41%	4%	16%	17%	2%	204
	Næstved	11%	38%	10%	37%	18%	45%	33%	4%	10%	16%	6%	189
	Guldborgsund	16%	32%	8%	47%	18%	36%	30%	5%	12%	11%	8%	188
	Vordingborg	13%	40%	10%	43%	8%	34%	23%	2%	11%	17%	3%	198
Branche	Jern og metal	13%	42%	10%	50%	16%	31%	24%	10%	16%	13%	2%	112
	Bygge og anlæg	8%	44%	4%	41%	11%	25%	32%	3%	18%	10%	5%	132
	Transport	18%	40%	8%	28%	15%	26%	23%	6%	20%	8%	1%	112
	Anden branche	13%	35%	11%	41%	17%	44%	33%	3%	10%	17%	6%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	11%	36%	10%	37%	12%	37%	31%	3%	11%	17%	6%	564
	10 til 99 ansatte	19%	45%	8%	55%	30%	48%	33%	5%	14%	8%	1%	190
	100 plus ansatte	22%	40%	21%	79%	65%	61%	47%	22%	14%	12%	0%	25

9. Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?

		9. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?					Total
		Opkvalificering af nuværende medarbejdere	Ansættelse af personer fra udlandet	Opkvalificering af ledige, der ikke opfylder alle kvalifikationskrav	Andet	Ingen af nævnte	Antal
Total	Total	53%	28%	41%	8%	25%	779
Geografi	Lolland	49%	30%	43%	9%	26%	204
	Næstved	56%	22%	42%	9%	22%	189
	Guldborgsund	55%	32%	41%	10%	24%	188
	Vordingborg	48%	31%	39%	6%	29%	198
	Branche	Jern og metal	61%	50%	46%	8%	14%
Branche	Bygge og anlæg	63%	30%	41%	9%	17%	132
	Transport	46%	30%	44%	6%	31%	112
	Anden branche	51%	26%	41%	9%	27%	423
Antal ansatte	1 til 9 ansatte	48%	27%	37%	8%	29%	564
	10 til 99 ansatte	71%	31%	56%	12%	9%	190
	100 plus ansatte	92%	56%	77%	5%	0%	25

Krydstabeller: Øvrige Sjælland (uvægtet n)

- Opdelt på branche og virksomhedsstørrelse

1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?

		1. Har ledelsen diskuteret, hvad Femern Bælt forbindelsen kan betyde for jeres virksomhed?		Total
		Ja	Nej	Antal
Total	Total	17%	83%	223
Branche	Jern og metal	17%	83%	86
	Bygge og anlæg	16%	84%	64
	Transport	20%	80%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	18%	82%	174
	100 plus ansatte	17%	83%	49

2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?

		2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?														Total
		Muligheden for at opnå et større salg til turister og besøgende	Muligheden for lettere at komme til andre markeder (fx det tyske marked)	Muligheden for at vinde opgaver i forbindelse med anlægsarbejdet	Muligheden for at aktiviteter ifm selve etableringen af forbindelsen kan give en større efterspørgsel	Muligheden for at flytte virksomhed til et andet geografisk sted	Bekymringer om hårdere konkurrence på jeres afsætningsmarkeder	Bekymringer for afskedigelser af medarbejdere som følge af Femern Bælt forbindelsen	Bekymringer om hårdere konkurrence i forhold til at tiltrække nye medarbejdere	Mulighed for at ansætte ny arbejdskraft	Mulighed for øget aktivitet/vækst i området/regionen	Nemmere transport/korte transporttid	Andre overvejelser	Ingen betydning for virksomheden	Ledelsen har slet ikke fokus på den kommende Femern Bælt forbindelse	Antal
Total	Total	1%	9%	4%	5%	0%	5%	0%	3%	0%	2%	3%	5%	70%	223	
Branche	Jern og metal	3%	11%	7%	3%	1%	4%	0%	3%	0%	1%	3%	4%	73%	86	
	Bygge og anlæg	0%	5%	5%	7%	0%	7%	0%	3%	0%	2%	2%	9%	68%	64	
	Transport	2%	13%	1%	3%	0%	2%	0%	3%	0%	3%	4%	2%	71%	73	
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	1%	9%	4%	5%	0%	5%	0%	4%	0%	2%	3%	6%	70%	174	
	100 plus ansatte	2%	12%	9%	3%	2%	2%	0%	0%	0%	2%	2%	0%	70%	49	

3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?

		3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?				Total
		Ja, i forbindelse med byggeriet	Ja, efter etablering af den faste forbindelse	Nej	Andet	Antal
Total	Total	4%	4%	91%	1%	223
Branche	Jern og metal	4%	6%	88%	3%	86
	Bygge og anlæg	6%	2%	93%	0%	64
	Transport	1%	7%	92%	0%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	4%	5%	91%	1%	174
	100 plus ansatte	7%	0%	93%	0%	49

6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?

		6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	5%	93%	2%	223
Branche	Jern og metal	5%	95%	0%	86
	Bygge og anlæg	3%	93%	3%	64
	Transport	6%	92%	2%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	5%	93%	2%	174
	100 plus ansatte	2%	96%	2%	49

7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?

		7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	Antal
Total	Total	2%	98%	0%	223
Branche	Jern og metal	1%	99%	0%	86
	Bygge og anlæg	2%	98%	0%	64
	Transport	1%	98%	1%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	1%	99%	0%	174
	100 plus ansatte	7%	91%	2%	49

8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?

		8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?										Total	
		Eget register over interesserede	Via medarbejderens netværk	Annoncer i fagblade	Annoncer i aviser	Opslag på egen hjemmeside	Opslag i jobbanker på nettet	Kontakt til det lokale jobcenter	Kontakt til vikar/rekrutteringsbureau	Uopfordrede ansøgninger/ personlige henvendelser	Andet	Ved ikke	Antal
Total	Total	10%	40%	10%	48%	26%	43%	24%	19%	18%	5%	0%	223
Branche	Jern og metal	5%	34%	15%	53%	24%	48%	21%	30%	14%	7%	0%	86
	Bygge og anlæg	8%	52%	6%	49%	19%	35%	24%	9%	24%	5%	0%	64
	Transport	17%	26%	12%	41%	38%	51%	27%	28%	13%	4%	0%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	9%	40%	8%	46%	22%	40%	23%	16%	20%	4%	0%	174
	100 plus ansatte	17%	43%	28%	64%	55%	65%	41%	49%	4%	17%	0%	49

9. Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?

		9. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?					Total
		Opkvalificering af nuværende medarbejdere	Ansættelse af personer fra udlandet	Opkvalificering af ledige, der ikke opfylder alle kvalifikationskrav	Andet	Ingen af nævnte	Antal
Total	Total	74%	50%	50%	11%	10%	223
Branche	Jern og metal	71%	60%	48%	8%	12%	86
	Bygge og anlæg	78%	34%	45%	14%	14%	64
	Transport	70%	69%	61%	9%	4%	73
Antal ansatte	10 til 99 ansatte	73%	49%	49%	12%	11%	174
	100 plus ansatte	83%	69%	61%	5%	2%	49

Forventet rekrutteringsbehov samlet set

Spm. 4 og 5. Rekrutteringsbehov i alt - opgjort på erhvervsgrupper

	Rekrutterings-				
	behov	Min.	Maks.	Median	n
Bygge og Anlæg	658	1	500	2	30
Rengøring, Ejendomsservice og Renovation	284	1	208	4	9
Jern, Metal og Auto	117	1	100	3	26
Transport, Post, Lager- og Maskinførerarbejde	97	1	20	2	29
Salg, Indkøb og Markedsføring	52	1	10	2	22
Kontor, Administration, Regnskab og Finans	43	1	7	1	22
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	33	1	6	3	11
Akademisk Arbejde	19	1	5	1	11
Industriel Produktion	16	2	20	4	6
Tekstil og Beklædning	8	5	5	5	1
Ledelse	7	1	3	1	4
Elever	6	1	7	5	4
It og Teleteknik	5	4	4	4	1
Nærings- og Nydelsesmiddel	5	1	2	1	4
Træ, Møbel, Glas og Keramik	5	1	10	.	4
Vagt, Sikkerhed og Overvågningsarbejde	4	2	4	3	3
Landbrug, Skovbrug, Gartneri, Fiskeri og Dyrepleje	4	5	5	5	1
Design, Formgivning og Grafisk Arbejde	2	1	1	1	1
Undervisning og Vejledning	1	2	2	2	1
Sundhed, Omsorg og Personlig Pleje	1	1	2	.	3
Pædagogisk, Socialt og Kirkeligt Arbejde	0	0	0	0	0
Medie, Kultur, Turisme, Idræt og Underholdning	0	0	0	0	0

*Rekrutteringsbehov er angivet vægtet, mens minimumsangivelse, maksimumsangivelse, median og n er angivet uvægtet

Spm. 4 og 5. Rekrutteringsbehov i alt - top 20 opgjort på stillingskategorier

	Rekrutterings-				
	behov	Min.	Maks.	Median	n
Pladsarbejder	509	6	500	431	2
Rengøringsassistent	254	1	200	4	5
Lagerarbejder	35	2	18	14	4
Svejsere	31	3	100	9	6
Specialarbejder, Byggeri	30	1	8	3	3
Industrioperatør, Jern / Metal	29	25	25	25	1
Entreprenørmaskinfører	29	2	9	9	2
Anlægsstruktør	26	9	9	9	1
Elektriker	21	2	10	9	7
Kontorassistent	21	1	5	2	9
Servicemedarbejder	18	6	10	10	2
Postomdeler	18	10	10	10	1
Automekaniker	17	1	10	1	8
Tømrer	13	2	10	5	4
Butiksassistent	11	1	4	2	5
Fabriksarbejder	11	2	20	3	3
Klejnsmed	10	1	10	3	5
Tjener	10	2	4	2	4
Chauffør, Fragt, Distribution, Blandet Kørsel	9	1	5	2	6
Bankrådgiver	9	1	5	1	6

*Rekrutteringsbehov er angivet vægtet, mens minimumsangivelse, maksimumsangivelse, median og n er angivet uvægtet

Åbne besvarelser

2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse - Andre overvejelser? angiv hvilke: (48 besvarelser)

Positive svar

- afsmittende virkning når de større får glæde af det
- Det ville gøre tingene nemmere for virksomheden
- Etablering af nye afdelinger
- hvordan vil man styre affalds og energi markede i femtiden - bliver det lokalt eller på landsplan, mulighed for at vinde opgaver
- Ikke den store direkte betydning for virksomheden, men forhåbentlig mere gang i erhvervslivet dernede ville det måske påvirke virksomheden.
- Mulighed for at bygge industri- og parcelhuse i området
- mulighed for opgaver i forb. med øget dyretransport
- Mulighed for patienter fra Tyskland.
- Muligheden for større efterspørgsel efter deres produkter/services efter etableringen af den faste forbindelse
- Muligheden for større efterspørgsel efter jeres produkter/services efter etableringen af den faste forbindelse.
- Muligheden for større efterspørgsmål efter deres produkter/services efter etableringen af den faste forbindelse.
- muligheder for nye leverandører
- samarbejde med andre til fælles gavn.
- Ser kun muligheder, ingen begrænsninger
- Ser tiden an, men mener at det kun kan gavne.
- skabe en større tilflytning til området
- UDNYTTELSEN AF BOLIGER
- UDVIDELSE

Negative svar

- Bekymring over at miste medarbejdere til byggeriet.
- Bekymring over at miste medarbejdere til byggeriet.
- Bekymringer stigende priser på jern og besværligere at få beton
- færgerne forvinder og dermed primær arbejdsområde
- mere vejtrafik - negativt
- miljøet på lolland-Falster
- miljømæssige overvejelser - negativt
- respondenter har ingen gavn af en bro sydover, og ville derfor hellere have haft en mere til sverige, eller en til jylland.
- Respondenten tænker at der vil ske mange lukninger af broen pga. vejret.

- trafikbekymringer
- øget konkurrence på markedet - presser salgspriserne

Neutrale svar

- arbejdskraft
- At der kan komme færre busser forbi vores bistro, men sikkert flere personbiler.
- De troede ikke på at broen blev realitet
- den burde ligge i gedser
- går på efterløn om 1 1/2
- ikke noget behov for at søge syd på - pt.
- kun hvis det smitter af op andre
- kun i personlig art mht. ferier
- Lægger jord til yderligere infrastruktur
- meget lidt
- Mere beskæftigelse, priser stiger på ejendomme
- mister mand bygningen og tiltrække virksomheder som i servicere og bedre infrastruktur
- NON-konformers område
- Nyder sejlturen
- Prisen for at køre over, betydning af antal kilometer der bliver kørt, og derved flere pauser, fx i forhold til færgeren.
- rekruttering af
- Respondenten har overvejet men ser ingen problemer.
- Respondenten overvejer at leje nogle af deres bygninger ud.
- øget trafik

3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed? - Andet - (Angiv f.eks. hvis ledelsen forventer færre medarbejdere): (25 besvarelser)

Flere medarbejdere

- Flere medarbejdere generelt i kommunen.
- Virksomheden ville ikke udelukke at der kunne komme flere medarbejdere både i forbindelse med etableringen af byggeriet, men også derefter. De var dog ikke i stand til at give et skøn på hvilke og hvor mange.

Flere ordrer, men samme antal medarbejdere

- Flere ordrer, men ikke flere medarbejdere.
- Flere ordrer, men ikke flere medarbejdere.
- Flere ordrer, men ikke flere medarbejdere.
- Flere ordrer, men ikke flere medarbejdere.

- Ja flere ordre men stadig samme antal folk.
- Respondenten forventer flere ordrer i forbindelse med byggeriet, og efter i form af vedligeholdelse af forbindelsen men forventer ikke at få flere medarbejdere.
- Respondenten forventer flere ordrer men ikke flere medarbejdere.
- Respondenten forventer flere rejsende i forbindelse med etableringen, men ikke flere medarbejdere.
- Respondenten forventer muligvis at få ordre i forbindelse med arbejdet men ikke flere medarbejdere.
- Respondenten får muligvis flere ordrer.
- Respondenten får muligvis lidt flere ordrer i forbindelse med byggeriet, men ikke flere medarbejdere.
- Respondenten vil muligvis få flere ordrer men ikke flere medarbejdere.
- øget salg (måske), samme antal medarbejdere

Færre medarbejdere

- Færre medarbejdere på grund af konkurrence fra andre markeder.
- muligvis færre medarbejdere
- Respondenten forventer måske færre medarbejdere da beskæftigelse er med skibe.
- Respondenten frygter færre ordrer.
- miste medarbejdere

Øvrigt

- bygge brancen er op vej ned - men vi forventer at bibeholde faste medarbejde pga. broen og aktiviteten der vil komme her af
- hvis der kommer turist
- lille smule mindre, men mest uændret
- på længere sigt forventer vi styrkelse af lokalområdet
- ved ikke

8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere? - Andet: (122 besvarelser)

Interne kanaler

- anbefalinger
- eget jobcenter (4 besvarelser)
- ejerens/ledelsens netværk (15 besvarelser)
- Firmaets interne netværk til England.
- Intern rekruttering (5 besvarelser).
- Intern søgning.
- mund til mund metode (3 besvarelser)
- Netværk af diverse typer herunder Erhvervsråd Lolland Falster

- personlig kontakt (3 besvarelser)
- Respondenten har eget rekrutteringsbureau.
- Vi har folk i aktivering, og iblandt dem kan vi ofte rekruttere nye medarbejdere.

Eksterne kanaler

- Fagforening (10 besvarelser)
- fagskoler
- GENNEM EKSAMENSPROJEKTER
- give mere i løn til andres ansatte så de kommer over til mig
- Headhunting (14 besvarelser)
- Håndplukker
- Igennem Erhvervsskolen i Helsingør
- jobcentre i udland
- Jobmesser i Tyskland for at rekruttere nye medarbejdere.
- kommunale kontakter
- lokale registre ofr interessede
- lokalt (2 besvarelser)
- lærlinge via teknisk skole
- markedsføringshuset og ingeniøren.dk - og andre spscifikke hjemmesider
- opslag (i butikken, cafeen, virksomheden el.lign.) (19 besvarelser)
- samarbejde med uddannelsesinstitution
- Radio-spots
- REKRUTTERINGS FIRMA
- Respondenten ringer uopfordret til håndværkere.
- Respondenten samarbejder med andre firmaer og finder derigennem medarbejdere.
- Respondenten tjekker ofte internettet efter medarbejdere.
- SMS-kampagne (2 besvarelser)
- Tekniske skoler (3 besvarelser)
- Via kunders netværk
- Via leverandører
- Via www.beredskabsinfo.dk

Rekrutterer ikke

- Rekrutterer ikke (21 besvarelser)

9. Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende? - Andet: (85 besvarelser)

Tilbyde fleksible arbejdstider

- ansætte deltidsansatte istedet for fuldtid.
- ansætte flere medarbejdere emd nedsat timetal - svært at finde fuldtidsansatte
- ansætte folk på deltid.
- ansætte i flexjob, deltidsarbejde
- ansætte på deltid istedet for fuldtid
- ansætte på nedsat tid
- Ansættelse af personer i fleksjob.
- de kunne forestille sig at erstatte ansatte med flexjobbere og deltidsansatte
- deltid i stedet for fuldtid
- Flexjob

Tilbyde mere attraktive arbejdsvilkår/styrke firmaets image

- Fokus på fastholdese af medarbejdere, Great Place to work tankegangen, fokus på medarbejderudvikling
- God personalepolitik
- reklamer - og synliggørelse at hvem vi er
- Respondenten arbejder ofte på sin profil og derved tiltrække gode medarbejdere.
- Respondenten benytter personalegoder.
- Respondenten giver højere løn end overenskomsten.
- Respondenten pleje sit image og sørger for at skabe et godt arbejdsmiljø og gerne give bedre løn.
- Respondenten plejer firmaet image og tiltrækker derigennem gode medarbejdere.
- Respondenten skaber bedre arbejdsrammer for personalet for at tiltrække medarbejdere.
- Respondenten skaber et godt arbejdsmiljø og tiltrækker medarbejdere derved.
- Respondenten sætter fokus de enkelte medarbejdere der gør det godt og belønner dem så de bliver længere i firmaet.
- Respondenten sørger for at have en god arbejdsplads og derved tiltrække medarbejdere.
- Respondenten sørger for at pleje sit personale og skabe en god arbejdsplads for at tiltrække medarbejdere og holde på de nuværende.
- Respondenten sørger for at skabe et godt arbejdsmiljø og derved tiltrække medarbejdere og holde på dem de allerede har.
- Respondenten vil hæve lønnen, hvis det bliver nødvendigt.
- Respondenten vil hæve lønnen.
- Respondenten vil hæve lønnen.

- Respondenten vil hæve lønnen.
- Respondenten vil overveje at hæve lønnen og give flere personalegoder.
- Respondenten vil pleje sit personale for at holde på dem.
- Respondenten vil prioritere personalepleje.
- Respondenten vil sikre virksomheden et godt image og derved tiltrække medarbejdere.
- Respondenten vil sætte fokus på personalegoder.
- Respondenten vil tilbyde personalegoder.
- Respondenten vil være villig til at hæve lønnen og sætte fokus på personalegoder.
- Respondenter udvikler gerne sine medarbejdere for at gøre dem tilfredse.
- Tiltrække medarbejdere ved at skabe et godt arbejdsmiljø.
- træningsprogram af alle nyansatte, med belønning nå bestået

Ansætte andre medarbejdertyper

- Ansætte ekstra mange lærlinge som respondenter selv uddanner.
- Ansætte lærlinge.
- ansætte ungarbejdere, flexjobbere
- ansætte yngre
- Ansættelse af lærlinge.
- Ansættelse og vidreuddannelse af lærlinge.
- antage flere lærlinge
- antage lærlinge
- Lærlinge
- Produktionsskole, teknisk skoler, mange unge mennesker i praktik i forhold til lærlinge.
- Respondenten finder sine medarbejdere som unge og sørge for at beholde dem længe hvilket giver erfaring.
- Respondenten vil ansætte en del lærlinge og uddanne dem.
- Respondenten vil ansætte medarbejdere der ikke er kvalificeret og opkvalificere dem.
- Respondenter sørger for at have en del lærlinge, som de uddanner.
- samarbejde med skoler for at tiltrække de unge mennesker
- samarbejde med uddannelsessteder
- tage lærlinge ind
- traineeforløb
- Trainees eller elever indenfor shipping-området.
- uddanne dem helt fra bunden.
- Uddannelse af elever.

Opkvalificering af medarbejdere

- det er sjældent man finder en medarbejder der kan det hele - så noget skal der jo opkvalificeres
- egen uddannelse
- intern træning - intern uddannelseprogram
- Opkvalificering af akademikere med begrænset erfaring.
- Opkvalificering af folk i flexjob.
- Opkvalificering af medarbejdere i flexjob.
- Oplæring af egne lærlinge.
- oplæring af egne medarbejdere
- Respondenten vidreuddanner deres lærlinge.
- Respondenten vil tilbyde sine medarbejdere kurser.

Øvrigt

- forventer ikke problemer med at finde medarbejdere
- ikke via. annoncer, men personligt
- ja, hvis de kan skrive og tale dansk
- Prøve at holde på dem.
- Rekrutteringsbureau
- Rekrutteringsbureau
- Rekrutteringsbureau
- Respondenten holder ofte jobdating i Sverige i samarbejde med Sveriges arbejdsformidling.
- Respondenten vil benytte outsourcing eller offshore.
- Respondenten vil søge mere intenst.
- se om vi kan finde nogen med faglig-udvikling som passer os
- skilde de komplicerede opgaver fra til de kompetente medarbejdere
- skilde de komplicerede opgaver fra til de kompetente medarbejdere
- skilde de komplicerede opgaver fra til de kompetente medarbejdere
- tror ikke på den
- Udvidet brug af underleverandører
- Ved ikke

12. Andre kommentarer (231 besvarelser)

Positive kommentarer

- Alle broer er gode når de er der. De gør det hele næmmere
- Broen er en god ting da man hurtigere kommer videre - også til holland som jeg ofte gør.

- det bliver dejligt - vi kommer ikke til at mærke det ud over der kommer tungere trafik på vejende
- Det er en gmlimrede ting som ikke kan gå for stærkt. Min overbevisning er at den helt sikkert vil gennerere vækst.
- Det er en god idé - det kan måske hjælpe områderne omkring byggeriet, hvis de forstå at udnytte det - de vil komme " tættere på" og mindre fremmedgjort, jobs vil muligvis blive acceptabelt at tage på lolland-Falster - de har mulighed for at komme på landkortet.
- Det er en god idé - men der kommer nok ikke den store fremgang ved broen fordi Lolland-Falster var de første til at få motorvej hvilket ikke blev udnyttet - så kan de nu det med broen?
- Det er en god idé - større mobilitet, det gøre det lettere og hurtigere
- Det er en god idé med broen. Jeg kunne forestille mig investringer på Lolland/Falster, især i huse og grunde ville kunne betale sig efter broens komme
- Det er en god ting for andre virksomheder der har eksport til tyskland.
- Det er en rigtig god idé!
- Det er en udvikling som kan gavne både tysk såvel som dansk side og muligvis have sammen effekt som øresundsbroen for danskerne og svenskerne. Forhåbenligt bliver den ikke kun en transportmulighed.
- det er godt for landsdelen at få enekstra forbindelse sydpå - både erhvervsmæssigt- og privat.
- Det er spændene for området - forhåbenlig vil det have en tiltrækningskræft på andre folk rundt om i landet med en nemmere forbindelse til resten af europa.
- Det vil gi' et løft på området hernede, forhåbenlig også på rekrutteringsområdet
- Det vil klart have en afsmittende effekt når hele landsdelen får en oplomstring, både i forbindelse med byggeriet, og når broen bliver åbnet. Det vil sætte gang i hele området, og det vil også være gavnligt for et malerfirma som vores.
- Det vil påvirke vores firma indirekte, at broen kommer. Både selve anlæggelsesfasen og tiden efter broen åbner, vil give hele området et markant løft, og det vil også øge efterspørgslen for vores firma.
- Det ville være rart snart at komme igang med byggeriet. Rent økonomisk ser det fint ud på lolland-falster, men er stadig langt tilbage iforholdt til andre dele i danmark, at få vendt den om kunne være rart.
- Firmaet har en underleverandør i tyskland, og respondenten forventer at de vil lette transporten hertil, men at det er prisen der bliver afgørende faktor.
- Færgeforbindelsen fungerer meget godt. Positiv betydning for beskæftigelsen på Lolland. Små og større industri. Mere attraktivt at etablere langs motorvejen.
- får stor betydning da de gerne vil have flere tyske kunder
- Glæder sig til en væsentlig hurtigere adgang til Tyskland.
- God ide, skaber en masse arbejdsplads. Ser positivt på det. Åbner op for en del nemmere arbejdsgang mellem Nordtyskland og Danmark
- Håber på at det bliver aktuelt - det skal nok bringe noget vedvarende til Lolland-Falser.
- Jeg Glæder meget til når broen endelig står færdig. Det åbner nye muligheder, flow, eksport og menneskelige resurser. Jeg bibeholder også min naive tro på at luksus afgiften på bilen sænkes som en koncekvens af en hamonisering landende imellem.

- Jeg glæder mig den til den kommer - til privatbrug
- Jeg glæder mig!
- Jeg håber på et mersalg under arbejdet med broen, men efter vender alt tilbage til det gode gamle for vores vedkommende.
- Jeg synes det bliver rart ikke at skulle sejle.
- Jeg tilslutter mig absolut projektet, da det vil give mere nærhed til det øvrige europa. Se blot hvad de 2 øvrige broer fra sjælland har medført.
- jeg tro det er positivt at broen kommer
- Logistikmæssigt er det positivt! Vi venter spændt på den
- Medarbejderen beskrev det som et stort aktiv for området og mente at der i den grad er behov for forbindelsen.
- Mere aktivitet på lolland-falster - smitter af resten af området selv næstved
- Nu skal de bare se at komme i gang, så vi alle kan få glæde af den.
- Positivt både firmamæssigt og personligt.
- positivt
- Respondenten er positiv over Femern Bælt forbindelsen da han mener den vil have en positiv effekt på erhvervslivet og skabe aktivitet i området.
- respondenter forholder sig positivt til broen.
- Respondent mener at broen vil være et aktiv både for lolland falster og det sydlige sjælland.
- Respondenten er generel positiv overfor Femern Bælt forbindelsen, men de er alle i firmaet gået på pension i 2018.
- Respondenten er generelt meget positiv i forhold til forbindelsen - han forudser ikke den store effekt i forhold til sin virksomhed, men tror det vil være godt for regionen.
- Respondenten er ikke helt positiv over den faste forbindelse. Han føler ikke at Danmark vil have så meget ud af forbindelsen som Sverige og Norge.
- Respondenten er meget positiv i forhold til Femern broen.
- Respondenten er meget positiv over forbindelsen og mener allerede nu at kunne mærke forandring på området. Han mener at det vil give vækst især til hele Lolland-Falster, både i form af flere virksomheder og i samfundet.
- Respondenten er meget positiv over forbindelsen. Især på grund af den lavkonjunktur, der er i landsdelen. Han håber, at forbindelsen kan skabe noget for erhvervslivet så der kommer mere industri til området og derved mere arbejde til dem der nu er ledige.
- Respondenten er meget positiv overfor forbindelsen - det bliver nemmere at sende varer til Tyskland og hun regner med, det også bliver nemmere at få arbejdskraft til landet.
- Respondenten er positiv over at få en bro. De håber det vil kunne trække nogle tyske firmaer op i regionen, der så skal bruge lokaler hos dem.
- Respondenten er positiv over broen men de vil nok stadig tage færgen hvis muligt på grund af køre-hvile tids reglerne.
- Respondenten er positiv over den faste forbindelse da den kan lukke de sorte huller, der er i Lolland-Falsters erhvervsliv. Han mener desuden det bliver mere attraktivt for virksomheder at bosætte sig i Lolland-Falster området, da infrastrukturen til Tyskland og i det hele taget Europa bliver væsentligt forbedret.

- Respondenten er positiv over den faste forbindelse og den forbedrede infrastruktur den vil give.
- Respondenten er positiv over den faste forbindelse og forventer bedre rejseflow på grund af den forbedrede infrastruktur.
- Respondenten er positiv over den faste forbindelse og regner med at den vil give vækst til deres erhvervsliv. Hun mener, allerede nu at man kan se væksten ved, at erhvervsgrundene er solgt.
- Respondenten er positiv over den forbedring broen vil give infrastrukturen. Både da forbindelsen gør transporten hurtigere og fordi man ikke længere er afhængig af færgeafgange.
- Respondenten er positiv over et hvert tiltag til at fremme samfundet ved Lolland-Falster. Han håber, at forbindelsen kan hjælpe på trafikpropperne ved hovedstadsområdet og desuden sætte gang i erhvervslivet ved Lolland-Falster. Han kunne desuden godt forestille sig at det var muligt med politisk inddragelse at få noget af industrien fra Københavns området til at decentralisere sig ud til andre områder, hvor de endvidere kunne skabe arbejdspladser.
- Respondenten er positiv over etableringen og håber på at vinde opgaver i forbindelse med byggeriet.
- Respondenten er positiv over Femern Bælt forbindelsen og den positive påvirkning han forestiller sig den her på erhvervslivet i området.
- Respondenten er positiv over Femern Bælt forbindelsen og forventer at den vil give vækst for erhvervslivet nede i området. Desuden ser han frem til den forbedrede infrastruktur.
- Respondenten er positiv over Femern Bælt forbindelsen og håber at den vil give en bedre infrastruktur og måske hjælpe på trafikken i Jylland ved Kolding området, ved at lede trafikken over Lolland-Falster.
- Respondenten er positiv over Femern Bælt forbindelsen, da den giver infrastruktur gennem hele Europa.
- Respondenten er positiv over broforbindelsen, og tror det kommer til at betyde meget for regionen - det bliver bare ikke deres branche, der kommer til at mærke mest til det.
- Respondenten er positiv over forbindelsen men frygter at området kun vil få vækst under byggeriet og at efter vil området mere udvikle sig til et gennemkørsels område. Han har desuden frygt om at områdets vejssystem ikke kan klare den øgede belastning af trafik fra Sverige.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og den positive påvirkning den vil have for området. Han ser desuden positivt på den forbedrede infrastruktur til Tyskland og Østrig.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og den vækst den kan give til erhvervslivet.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og forventer at den vil give et opsving til erhvervslivet ved området.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og forventer, at Femern Bælt forbindelsen vil have en positiv virkning på både erhvervslivet og de private derned; der lettere vil kunne få arbejde.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og håber at den vil give en del arbejdspladser. Han ser allerede nu, at flere etablerer sig i området på grund af forbindelsen.

- Respondenten er positiv over forbindelsen og håber at den vil tiltrække flere virksomheder og derved medarbejdere. Hun håber endvidere at nogle af medarbejderne vil bosætte sig i Lolland-Falster området.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og håber på, at den kan skabe arbejdspladser til området. Han forventer desuden, at forbindelsen kan lette trafikbyrden i det hele taget.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og kan ikke forstå at forbindelsen ikke er blevet bygget før. Han mener, at Lolland-Falster i længere tid har været et område med mangel på arbejdspladser og en fast forbindelse over Femern vil helt klart fremme erhvervslivet og give arbejdspladser.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og over den vækst den vil give til området, men frygter stadig meget at medarbejderne vil søge ansættelse ved byggeriet, og at han derved vil mangle medarbejdere til at udføre de opgaver de har.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og over den vækst som den kan give til erhvervslivet. Det vil desuden gøre transporten til Europa bedre for områdets erhvervsliv.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og positiv over den betydning den vil have for infrastrukturen i Danmark.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og på det, som det vil bringe til erhvervslivet og området i det hele taget.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og ser frem til den forbedrede infrastruktur som den giver til det europæiske fællesskab.
- Respondenten er positiv over forbindelsen og ser frem til den forbedrede infrastruktur, det vil give Danmark og Europa i det hele taget.
- Respondenten er positiv over forbindelsen på grund af den øgede trafik men frygter samtidig at infrastrukturen ikke kan klare den øget trafik. Han mente at det kunne være nødvendigt at renovere motorvejen i den forbindelse.
- Respondenten er positiv over forbindelsen så længe at der både kan køre toge og biler.
- Respondenten er positiv over forbindelsen. Hun mener, at den vil sætte gang i erhvervslivet såvel som samfundet på Lolland-Falster.
- Respondenten er positiv overfor Femern Bælt forbindelsen, både privat og firmamæssigt. Han forventer, at den især får positiv virkning for deres firma.
- Respondenten er positiv overfor Femern Bælt forbindelsen, da han mener forbindelsen kan give liv til Lolland-Falster.
- Respondenten er positiv stillet overfor Femern Bælt forbindelsen, det bliver godt for Sydsjælland og Øerne, idet han mener der kommer mere liv dertil, både erhvervmæssigt og generelt.
- Respondenten er positivt stemt overfor Femern Bælt forbindelsen.
- Respondenten forudser flere kunder pga. af broen men er ikke sikker på at det vil være nok til at kunne ansætte flere.
- Respondenten forventer at der med broen kommer mere industri til området og dermed flere arbejdspladser. Han tror også at Femern Bælt forbindelsen vil øge tilflytningen til regionen.
- Respondenten glædede sig meget til forbindelsen bliver realitet.
- Respondenten glæder sig til broen er færdig - af personlige ikke forretningsmæssige årsager.

- Respondenten håber at den region får lidt nemmere ved at holde gang i hjulene, da det sydlige Danmark ikke har det nemt, og håber derfor naturligvis at forbindelsen får en positiv virkning.
- Respondenten håber, at selv de små lokale virksomheder kan få lov til at komme med i byggeriet så det ikke kun er de store der kommer med. Især gerne de lokale mener respondenterne bør være en del af byggeriet.
- Respondenten mener at broen er en gode for hele Danmark. Især for Lolland-Falster som vil blive fornyet da der formodentligt vil blive skabt flere arbejdspladser.
- Respondenten mener at den nye forbindelse kan give liv til landbruget især i området omkring ham. Han mener også at der kunne komme flere fra udlandet som vil starte landbrug i Danmark.
- Respondenten mener at det bliver gavnligt for Lolland-Falster, da det giver bedre logistik muligheder for virksomhederne.
- Respondenten mener at Femern Bælt forbindelsen bliver en stor fordel for den skandinaviske industri.
- Respondenten mener at Femern Bælt forbindelsen bliver et aktiv for Lolland-Falster og ser allerede nu fremgang i blandt andet salget af ejendomme i området.
- Respondenten mener at Femern Bælt forbindelsen forhåbentlig får positiv indflydelse på området.
- Respondenten mener at Femern Bælt forbindelsen kan give dem nye muligheder virksomhedsmæssigt idet den åbner for et nyt marked. De kan også nemmere få arbejdskraft fra det nordlige Tyskland.
- Respondenten mener at Femern Bælt forbindelsen kan give et løft til området.
- Respondenten mener at forbindelsen kan drive det lokale erhvervsliv fremad og give arbejde til de lokale virksomheder. Desuden vil det kunne tiltrække nogle af de arbejdere der nu pendler til København og ligende, så de hellere vil se fordel i at arbejde i området.
- Respondenten mener der vil komme mere gang i hele Lolland generelt.
- Respondenten mener det er en fordel, da forbindelsen vil kunne tiltrække arbejdspladser og derved også arbejdskraft.
- Respondenten mener det vil være godt for turismen, men ikke have indflydelse for dem som firma.
- Respondenten mener generelt broen vil gavne detailhandlen i området.
- Respondenten mener generelt, at broforbindelsen vil gavne erhvervslivet.
- Respondenten mener, at Femern Bælt forbindelsen overordnet set kun kan gavne. Når regionen bliver styrket, styrkes aktivitetsniveauet ligeledes. Det er positivt at der kommer liv i de sydlige øer, da det skaber nyt byggeri og dermed arbejde for deres virksomhed. Det kan godt være at kampen bliver hårdere i forhold til at rekruttere nye medarbejdere, men hellere det end problemer indenfor omsætning.
- Respondenten mener, at Femern Bælt forbindelsen vil gøre at flere virksomheder vil ligge sig i området, hvilket medfører større efterspørgsmål efter deres produkter/services. Han mener også at den generelt vil betyde en befolkningsmæssig stigning i området, hvilket også vil medføre flere opgaver til dem.
- Respondenten mener, at forbindelse vil være godt for lokalområdet.
- Respondenten mener, at forbindelsen vil være godt for lokalområdet.
- Respondenten mener, det kommer til at have stor betydning for det lokale erhvervsliv - han forventer øget aktivitet hele vejen rundt.

- Respondenten regner med, at levnedsmiddelbranchen i området vil få bedre vilkår efter broens opførsel.
- Respondenten ser positivt på den nye forbindelse da den vil forkorte rejsetiden samt give bedre infrastruktur.
- Respondenten ser den faste forbindelse som et godt værktøj til at globalisere Danmark.
- Respondenten ser frem til at forbindelsen bliver bygget for det vil positivt påvirke hele østlige Danmarks samfund. Han ser på nuværende tidspunkt færgeren som en handelsbarriere og mener at handlen vil fremmes ved at fjerne denne. Forbindelsen vil desuden både fremme samhandlen mellem Tyskland og Danmark og tyskerne vil lettere få arbejde i Danmark.
- Respondenten ser gode muligheder i forhold til deres virksomhed, men ser et problem i forhold til vejnettet. Han frygter der vil ske stor belastning af infrastrukturen på Lolland og Sjælland.
- Respondenten ser muligheden for at et nyt marked åbner sig, både i forhold til deres rekruttering, men også i forhold til billigere leverandører.
- Respondenten ser muligheden i, at de kan spare tid i forhold til deres transport af svin.
- Respondenten ser positivt på den faste forbindelse og tror at den vil tiltrække etablering af nye virksomheder og i det hele taget borgere til lokalområdet.
- Respondenten ser positivt på Femern Bælt forbindelsen og ser frem til den forbedrede infrastruktur. Han forventer desuden at det giver vækst til området.
- Respondenten ser positivt på forbindelse og håber på at den vil sætte gang i erhvervslivet omkring Lolland-Falster. Han ser desuden positivt på den forkortede rejsetid.
- Respondenten ser positivt på forbindelsen dog mener han at prisen skal være mindre end færgerens ellers ser han ingen muligheder ved den nye forbindelse.
- Respondenten ser positivt på forbindelsen fordi den gør infrastrukturen bedre.
- Respondenten ser positivt på forbindelsen og det erhvervsliv den måske kan tiltrække men frygter stadig at miste sine medarbejdere til byggeriet.
- Respondenten ser positivt på forbindelsen og forventer, at det vil give en fremgang i erhvervslivet. Hun forventer desuden, at det vil bryde det dårlige image som området har og vil vise at området består af en stabil arbejdskraft.
- Respondenten synes byggeriet er en god ide men han frygter at der kun skabes vækst under byggeriet netop fordi der er ekstra mange medarbejdere ved broen. Bagefter vil der så ske en vakuum effekt da der ikke er så mange mennesker som under bygningen af forbindelsen. Det kan desuden give udslag på boligmarkedet fordi en del allerede spekulerer i ejendomme for at kunne leje disse ud til håndværkerne, men når forbindelsen er bygget vil der stå en del tomme bygninger.
- Respondenten synes det er en rigtig god idé med den kommende Femern Bælt forbindelse, og mener at de skal se at komme igang.
- Respondenten synes, at broen er en god ide da den vil gøre transporten til Tyskland lettere.
- Respondenter er positiv over forbindelsen og over den forbedring af infrastrukturen forbindelsen giver.
- Respondenter mener det er godt for især Lolland, da der er mange arbejdsløse og etableringen af den direkte forbindelse kan give flere arbejdspladser. Han mener desuden at en del tyskere lettere ville kunne få arbejde i Danmark på grund af

transporten. Han mener, at eftersom de har arbejdsløshed vil forbindelsen være en god løsning for dem.

- Særligt i tiden efter at broen er blevet bygget, forventer vi en del mere aktivitet i form af turister.
- Transporttid forkortes. Vi ser frem til det. Det kan næsten ikke gå hurtigt nok...
- Udviklingen af Lolland-Falster vil være positiv med broens komme, hvis infrastrukturen forbedres før byggeriets start. Ellers bliver det ikke en succes.
- Vi forventer at vinde nogle kontrakter i forbindelse med byggeriet. Vi udfører smede og svejsearbejde.
- Vi forventer en større tilstrømning af turister til både Lolland, Falster og Møn, når broen åbner.
- Vi glæder os over at der vil blive mere dynamik i samfundet. Specielt her i sydhavs regionen.
- Vi har 2 tandteknik-klinikker på Lolland og Falster, der beskæftiger assistenter og elever. Klinikkerne skal generationsskiftes indenfor 2-4 år. Det er p.t. meget vanskeligt at tiltrække personale, selvom, det økonomiske - og yderligere -potentiale er tilstede. Broforbindelsen forventes at give mere omtale af og større fokus på området.
- Vi regner bestemt med at ansætte flere medarbejdere i forbindelse med byggeriet, men vi ved ikke hvor mange det bliver. Derfor har vi blot sat nyansættelser til: 1 speditør, og 1 speditørelev. Det sandsynlige antal ansatte ligger væsentligt højere.
- Vi regner bestemt med at skulle deltage i byggeriet af Femern-Bælt broen. Vi deltog som underleverandør på Storebæltbroen og på Øresundsbroen. Desuden har vi deltaget i byggeriet af Operaen og Skuepilhuset i København, da de er konstrueret med stål i de bærende dele, så vi har efterhånden efterspurgt ekspertise i forbindelse med svejsning af stålkonstruktioner ved store byggerier. Vi vedligeholder på tyvende år Storstrømsbroen hver sommer med et par andre firmaer. Og vi ansætter hvad der kan krybe og gå af medarbejdere med ekspertise på vores felt. Vi har været ude for at udlændinge der ikke har helt lært sproget endnu, kan have lidt problemer på nogle arbejdspladser; men her mener vi at det er vigtigt også at tage et socialt og samfundsmæssigt ansvar, og hjælpe med integrationen af dem der kommer her til landet. Når der er tale om dygtige håndværkere, bør man bruge lidt ekstra tid i begyndelsen indtil de får lært de danske oversættelser af internationale fagudtryk.
- Vi regner med at kunne åbne en filial på Femern i forbindelse med byggeriet.
- Vi regner med at skulle udvide og ansætte nye medarbejdere. Vi har allerede fremskyndet byggeriet af en ny filial, og det vil naturligvis også kræve flere nye medarbejdere udover dem som vi har nævnt her i spørgeskemaet.
- Vi regner med, at vi generelt vil få brug for flere medarbejdere i takt med at der flytter flere borgere til kommunen. Der vil komme flere familier, og i den forbindelse vil vi forsøge at få tiltrukket flere medarbejdere til det offentlige. Vi samarbejder nært med erhvervslivet, og vi har oprettet en gruppe med ledende erhvervsfolk, kommunale embedsmænd og både regionale og lokale politikere, der skal tage initiativer i forbindelse med broen. Femern Bælt-broen vil generere flere turister og flere tilflyttere til området og til vores kommune, både før og efter broens opførelse. Vi er i forvejen en kommune med høj aktivitet, både erhvervsmæssigt og turismæssigt. Så broen vil åbne muligheder for øget og lettere samfærdsel fra Tyskland og fra Polen, og vi forsøger allerede nu at finde kvalificeret arbejdskraft i begge lande, indenfor flere områder. For eksempel tandlæger til den kommunale tandpleje, sugesplejersker og læger til sygehusene, pædagoger og anden faglig ekspertise indenfor mange områder. Så den øgede aktivitet og tilflyttere, vil uvægerligt føre til at vi får behov for flere medarbejdere på de fleste områder

indenfor det offentlige. Og perspektiverne indenfor det private erhvervsliv er tilsvarende; der vil også være et øget behov for arbejdskraft både under og efter broens opførelse. Så Næstved-området er et område i vækst.

- vi støtter et hvert tiltag om at udbygge infrastrukturen, inden den bliver forældet og overbelastet.
- Virksomheden er en virksomhed som udfører specialreparationer på maskiner. Det er uhyre svært at finde egende medarbejdere, og de enkelte firmaer i denne specialbranche headhunter derfor medarbejdere hos hinanden jævnligt. Virksomheden vil få mere arbejde i forbindelse med brobyggeriet over Femern Bælt, men det vil ikke kunne beskæftige flere medarbejdere end firmaet har i forvejen.
- Virksomheden håber på en afsmittende effekt fra en oplomstring i området.
- Virksomheden kommer til at udøve juridisk assistance til de firmaer der skal hjælpe med at etablere Femern Bælt forbindelsen.

Negative kommentarer

- Broen ligger forket - den skulle gå fra Gesser til Berlin.
- Broen vil på alle måder være skadelig for en i forvejen svag landsdel. Den bliver på længere sigt en katastrofe for menneskers mulighed for at leve et fornuftigt liv på Lolland og Falster.
- Danskerne skal betale halvdelen og lige så med tyskerne, hverken mere eller mindre.
- De fleste af vore medarbejdere er oppe i årene og to af dem er netop gået på efterløn, og de er blevet erstattet af to yngre medarbejdere. Og det kunne tænkes at vore yngre medarbejdere ville søge over til byggeriet af broen.
- De mente at forbindelsen var spild af penge og ville hellere tage færgen.
- Det må være rimeligt at betalingen kommer til at være halv/halv istedet for modellen nu hvor danskerne skal betale det meste.
- Etablering af Storebæltsbroen gør det muligt at transportere bulkvarer til Jylland/Fyn per lastbil og ikke per skib, hvilket ikke er godt for vores Skibsmæglerforretning. Det samme vil gøre sig gældende for det Nordtyske område når Femernsundbroen er en realitet.
- jeg kan ikke se hvad for betydning broen får - ud over mere trafik. Det tager nok lidt tid før folk opdager dne.
- Jeg synes danskerne er plaget nok af skatter så nu hvor vi skal betale så meget for broen bør danskerne kunne køre gratis over broen - det samme gælder ørsundsbroen. Jeg tror ikke på at der vil komme ordenlig gang i udvekslingen mellem landene, som man ønsker.
- Medarbejderen mente at det var spild at bruge penge på forbindelsen over Femern bælt når der var langt større trafikale problemer ved Roskilde og Frederikssund.
- pejer i den forkerte retning - den skal gå mere mod øst.
- Respondenten er bekymret for trafikstigning i forbindelse med broen, og er tilbageholdende overfor, om broen vil have en gavnlig effekt på hans virksomhed. Chaufførerne plejer at bruge færgeturen til kørepause - han tror at den samlede transporttid efter broen muligvis vil være længere end før.
- Respondenten er lidt bekymret ang. øget import af blatiske/tyske landbrugs produkter - presser prisen?
- Respondenten er negativ over broen eftersom hans medarbejdere stadig skal holde pause og der mangler rasteplasser med spisemulighed i området.

- Respondenten er negativ over den påvirkning som forbindelsen kan give miljøet. Både i forbindelse med etableringen men også efter hvor de mange svenskere der vil køre igennem Danmark med lastbiler vil give forurening.
- Respondenten er negativ over forbindelsen og mener ikke projektet er pengene værd. Han mener ikke at forbindelsen vil give noget til erhvervslivet i Nakskov og frygter at broen kun vil blive til en gennemkørsel.
- Respondenten forventer nedgang i deres salg i butikken, da flere af varerne de forhandler er billigere i Tyskland.
- Respondenten frygter lidt at området vil blive et gennemkørsels område.
- Respondenten frygter meget den hårde konkurrence forbindelsen giver, da håndværkere fra Polen og Tyskland lettere kan komme til Danmark.
- Respondenten frygter nedgang i salg, da det vil blive nemmere at købe biler i Tyskland efter broen.
- Respondenten frygter, at især virksomheder med produktion indenfor industri som deres kan miste medarbejdere til byggeriet.
- Respondenten har bekymringer for om det danske motorvejsnet kan klare den øget belastning af trafik fra Sverige. Han frygter at denne belastning kan gøre, at nogle firmaet ikke vil bosætte sig i området.
- respondenten kan ikke se formålet med at bygge en bro til tyskland, når vi selv skal betale hele projektet. Så mener hun at pengene kunne bruges meget bedre på andre infrastrukturprojekter, fx en bro fra sjælland til jylland.
- Respondenten kunne ansætte flere mennesker hvis kommunerne ikke lavede fælles indkøbscentraler, da det rammer små virksomheder.
- Respondenten mener at broen er en dårlig idé, idet hun mener at det er de danske borgere der udelukkende kommer til at betale for den.
- Respondenten mener at broforbindelsen vil betyde en øget belastning af vejnettet, der vil være til gene for mindre virksomheder som hans, hvor man i forvejen anvender meget tid på kørsel.
- Respondenten mener det er for dårligt at det er Danmark, der skal betale for hele projektet eftersom Tyskland også vil få gavn af forbindelsen. Han havde foretrukket at hver land havde bygget en halvdel hver ligesom ved Øresundsbroen. Respondenten vil desuden gerne at man bibeholder en af de færger der nu sejler over Femern Bælt, da han mener det er en turist attraktion. Endvidere er færgeforbindelsen en vigtig del af den danske kultur eftersom Danmark er en søfartnation.
- Respondenten mener ikke at de får noget ud af broen overhovedet. Han mener at Femern Bælt forbindelsen kommer til at betyde at vores vejnet bliver nedslidt. Han mener vi skal bibeholde færgerne, og forstår ikke hvorfor trafikken skal gå den vej over Lolland.
- Respondenten mener ikke broen kommer til at betyde meget andet end en stor udgift til staten.
- Respondenten mener, at man fra politisk side ikke prioriterer jernbanetransporten højt nok. Det har skabt stor efterspørgsel på chauffører fordi de har været nødsaget til at lægge deres transport om. De oplever at der ikke er nok chauffører.
- Respondenten mener, at når folk begynder at køre til tyskland selv, kan det være at taxavognmændene får mindre at bestille med at køre folk til og fra færgerne. Han er dog usikker på effekten.
- Respondenten synes Femern Bælt forbindelsen er en dårlig idé. Det eneste der sker ved at få endnu en bro i Danmark er at Sjælland bliver en gennemgangsplads.

Vejnettet bliver nedslidt, og han mener, vi bør indføre motorvejsafgift, præcis som de har i andre EU lande.

- Respondenten synes, at der er en stor administrativ byrde i forhold til ansættelse af udlandske personer bosat i Danmark. Det er besværligt på grund af tungt bureaukrati. Han frygter at de som virksomhed bliver glemt fordi de ligger for tæt på broen. Han frygter at det bliver nemmere at køre til Sydsjælland.
- Respondenten tror at broforbindelsen kan skade miljøet i området og er derfor mest bekymret for projektet.
- riv alle vindmøllerne ned de har sat ude i vandet - det ser forfærdeligt ud!
- Samfundsmæssigt er broen en dårlig idé da vi ikke har noget at bruge den til.
- Større mobil arbejdskraft med broen bliver mulig. Nu her er der en del arbejdskraft der kommer fra polen og denne vil sikkert blive større, hvilket kan give problemer, men kun hvis danskere går og bliver arbejdsløse som konsekvens deraf.
- Vi ser et problem med vestenvinden vil have indflydelse på hvor til broen vil være lukket. En tunnel vil give en større sikkerhed for fremkommelighed.
- Vores behov for medarbejdere er begrænset, så vi forsøger så vidt muligt at få en ny elev eller to hvert år, så vi selv uddanner vores egne folk. Vores branche er en niche-branche. Men der er kommet en uskik ind i vores niche-branche i de sidste par år; vi går på "medarbejder-hugst" hos hinanden, og vi henvender os direkte til medarbejdere hos vore kollegaer og konkurrenter i branchen. For blot få år siden var dette utænkeligt; det gjorde man bare ikke. Og hvis nogen gjorde det, blev de uglest i branchen og frosset ud af det gode selskab med det samme. De mistede ordrer og der blev ikke lagt et venligt ord ind for dem ved større offentlige og private anlægsarbejder o.a. i området. Men der er sket et skred indenfor de sidste få år, så nu hugger vi medarbejdere hos hinanden, hvis vi har behov for det, og det er dårligt for økonomien. Vi forventer dog at alle i branchen får nok at gøre i alle anlægsårerne, og at vi kommer til at fungere som leverandører og underleverandører til byggeriet, så alle virksomhederne i branchen kommer til at få brug for mere arbejdskraft.

Neutrale kommentarer

- AT DER ER BLIVER VEJLEDNING OG FINANCIELLE MULIGHEDER/LØSNINGER FOR SMÅ SELVSTÆNDIGE ERHVERVDRIVENDE. DE HAR FÅ MIDLER OG MULIGHEDER, DA BANKER OG INVESTERINGSFIRMA SAMT REALKREDIT ER FORBEHOLDENDE STADIG - DE AFVENTER OG SÅ ER DET FOR SENT FOR DE SMÅ TIL DEN TID.
- Broen kommer ikke til at påvirke os umiddelbart, da vi er et lille lokalt autoværksted. Vore kunder er hovedsageligt lokale.
- Broforbindelsen vil komme til at betyde mere vejtrafik, så respondenter håber, at der også tages højde for, at det sjællandske motorvejsnet skal udbygges.
- da vi har turistbusser, går vi ikke ind for Fehmern-forbindelsen, da det fungerer godt med færgerne og det giver en pause for chauffører så man kan overholde kørehviletidsbestemmelserne
- De håbede at området blev gearret til at tiltrække turister.
- De mener ikke at Femern Bælt vil ændre noget på deres virksomhed. De regner med at have lukket deres virksomhed til den tid hvor Femern Bælt tages i brug og har derfor ikke vidre diskuteret konsekvenserne af byggeriet.
- Det bliver en stor udfordring i området - fordi arbejdeskraften bliver udvekslet begge veje.

- Det bliver spændende for regionen - lidt svært at se hvad de kaster af sig af efterfølgende muligheder og begrænsninger.
- Det er vigtigt hurtigt at få afklaret hvor mange folk der går ledige rundt her i området, og som har kompetencer indenfor metal, teknik og bygge & anlæg, så der kan laves en målrettet indsats. Det er vigtigt hurtigt at få afdækket, om der er folk her i området der har visse kompetencer der vil kunne indgå i selve byggeriet, og i virksomheder som vores, der skal fungere både som underleverandører og have konkrete opgaver i forbindelse med byggeriet. Altså mennesker som vi og andre virksomheder vil kunne opkvalificere i de næste to til tre år frem, inden byggeriet går igang. Således at hele området, og de relevante brancher bliver gearret og bliver parate til denne store anlægsopgave. Og det gælder om at sikre arbejdskraft fra det meste af Sjælland, eventuelt Fyn/Langelandsområdet og muligvis også arbejdskraft fra Skåne.
- Det som vi ser er vigtig er samarbejde - også udført i virkeligheden. Ofte sker det ikke, så aktører inden for arbejde med og omkring broforbindelse - find sammen og brug Jeres evner sammen.
- det vil ikke påvirke firma, men han vil bruge den privat
- Firmaet har idag ingen eksport til ud- landet. Yderligere medarbejdere vil kræve udbygning af fabrikken - det er der ingen planer om.
- Håber det er med til at forøge deres omsætning, men frygter samtidig at Femern Bælt kan medføre større konkurrence i forhold til tyske marked. Hun sammenligner med situationen i København hvor tandlægerne kan mærke den større konkurrence i forhold til Sverige. Hun frygter at de store tyske tandlæger får mulighed for at være mere aggressive og dermed tage deres kunder.
- jeg bruger den ikke rigtigt.
- Jeg er ambivalent i forhold til broen på den ene side er fordelene at vi kommer tættere på og den anden side vil ulemperne være gensidig konkurrence og større territorium at forsvare.
- Jeg er lidt splittet - jeg kan ikke se at det skal betyde så mange arbejdspladser på lolland selvom man står det efter etableringen.
- jeg kan ikke se hvorfor i spørger mig jeg kan ikke bruge broen til noget da jeg kører taxi
- Jeg regner med når broen er færdig er Lolland bare noget man køre over lige som Farø og køre kun fra hvis man skal have noget at spise eller tanke bilen op
- Lolland-Falster blive nok ligesom fyn et satellitområde hvor folk suser forbi, selvfølgelig bliver det nemmere at komme rundt og der vil være langt mere trafik, men det vil være så træerne vokser ind i himmelen
- Medarbejderen mente at der var så lang tid til broen stod færdig så det var svært at bedømme allerede nu.
- Nu må vi vente og se.
- Personligt er respondenter negativt stemt i forhold til broen, selvom han godt kan se, der muligvis kommer en positiv effekt i forhold til virksomheden.
- Respondenten består af en lille håndværker virksomhed og har derfor ikke nogen forestilling om at byggeriet har nogen betydning for dem.
- Respondenten er lidt neutral over forbindelsen, eftersom han ikke føler han har information om hvad den faste, forbindelse vil gøre for samfundet. Han ser det mere som et regionsprojekt end noget der egentlig gavner Danmark. Han savner lidt af nogle af dem der virkelig kan have brug for forbindelsen træder frem og kan fortælle om hvordan den præcis vil gavne hele landet.

- Respondenten forudser at der efter broens færdiggørelse vil komme ændringer i afsætningen af landbrugsvarer - der kan være både fordele og ulemper med hensyn til fx øget konkurrence pga. billige varer fra østeuropa, og det vil også blive nemmere at sende varer den anden vej. Han håber, at broen vil betyde en tilgang af veluddannede østeuropæiske landbrugsarbejdere, men tør ikke regne med det.
- Respondenten forudser øget konkurrence med tyske og østeuropæiske/baltiske landmænd, der får nemmere ved at få produkter til landet. Han regner også med at det bliver nemmere at få arbejdskraft indenfor landbruget, når broen er bygget.
- Respondenten har ikke stor fokus på Femern Bælt forbindelsen, men håber på en eventuel stigning i deres kunder efter etableringen af den faste forbindelse.
- Respondenten håber på at øget vejtrafik vil give øget salg - men hun føler ikke hun ved nok om det til at udtale sig endeligt.
- Respondenten kan godt forudse, at der kan komme konkurrence omkring arbejdskraften, men regner ikke med, at det bliver deres branche, der kommer til at mærke mest til det.
- Respondenten mener det er vigtigt at gøre en indsats for området således at når etableringen er fuldført ikke ender med at være rent gennemkørsel.
- Respondenten mener ikke at Femern Bælt forbindelsen får stor betydning for deres virksomhed idet de er en ren service virksomhed.
- Respondenten mener ikke Femern Bælt forbindelsen vil have nogen betydning for hende, men at man burde blive bedre til at klargøre langtidsledige til arbejdsmarkedet. Det er ikke Firmaernes ansvar at lære svage grupper om fx personlig hygiejne og hvordan det fungerer at arbejde fuldtid, med at møde til tiden, ferie osv.
- Respondenten mener, at broen kan spare transporttid på kortere afstande, men på længere køreture vil den manglende hviletid (som chaufførerne før holdt på færgen) betyde at det nok går lige op.
- Respondenten mener, at forbindelsen jo ligger langt ude i fremtiden og har derfor svært ved at sige pt hvordan det kommer til at se ud. Derfor kan hun heller ikke præcis svare på om det bliver sværere at få medarbejdere.
- Respondenten mener, at forbindelsen vil give lettere tilgang til Danmark for udlændingene men det er stadig for teknisk svært at få udlændingene registreret i systemet.
- Respondenten regner ikke med, at forbindelsen vil have nogen særlig betydning for beskæftigelsessituationen i deres branche (udlejning).
- Respondenten synes stadig det er for tidligt til at vurdere, hvad effekten vil være. De har ikke foretaget et forretningsmæssigt skøn på dette tidspunkt.
- Respondenten tror at den effekt det er mest sandsynligt han mærker til er, at det bliver nemmere for tyske/østeuropæiske landbrug at få adgang til danske markeder.
- Respondenten tror ikke, det vil påvirke andre sektorer end transportsektoren i første omgang. På længere sigt kan andre brancher evt. også se en effekt.
- Respondenten ved at der med stigningen i udenlandske arbejdere og udenlandske firmaer i forbindelse med etableringen af Femern Bælt forbindelsen kommer ekstra administrativt arbejde til dem. Der sker ændringer i skatteforholdene, hvilket de er opmærksomme på. Hos Skat har de prøvet det før ved etableringen af Storebæltsbroen og Øresundsbroen.
- Respondenten vil kun have noget ud af broen i forbindelse med transport. Ellers kan han ikke udnytte den arbejdsmæssigt.

- Respondenten vurderer, at det muligvis i starten vil være vanskeligere at finde medarbejdere, da der nok vil komme mere gang i detailhandlen i området, men hu forventer det vil opvejes af tilflytning til området.
- Som lokal tømmermester forventer jeg ikke at beskæftigelsen for mit eget firma vil blive væsentlig forandret.
- Vi er allerede tilknyttet en nætværksgruppe for at rekruttere nye medarbejdere. Vi er allerede i samarbejde med det lokale jobcenter via netværksgruppen. Fagforeningen, brancheforeningen og andre virksomheder der vil kunne arbejde ved anlæggelsen af broen, deltager også i denne netværksgruppe.
- Vi er en tøjforretning og vi baserer os udelukkende på nærområdet. Vore kunder og ansatte kommer fra nærområdet, så vi vil ikke blive påvirket nævneværdigt af Femern Bælt-broen.
- Vi er et landbrug og er ikke direkte berørt af forbindelsen
- Vi er spændte. Men vi tror ikke det kommer til at betyde det store for os, udover nemmere transport.
- Vi har behov for et velkomstkantor for turister her på Lolland, ligesom de har det på Møn. Der er mange aktiviteter på Lolland på trods af at det er en ø, og det bør blive markeret og gjort opmærksom på i form af et velkomstkantor og informationskantor. Der vil sikkert blive en del turister der vil komme og følge byggeriet, og der vil også komme nogle byggearbejdere der vil overnatte her fire-fem dage om ugen.
- Vi har haft problemer i vores branche indtil for et år siden, men indefor det sidste års tid har vi ikke haft nogen problemer med at rekruttere nye medarbejdere.
- Vi har mulighed for at fungere som underleverandør i forbindelse med opførelse af en skurby til anlægsarbejderne. Det gjorde vi ved Farø-broernes opførelse og ved Storebæltsbroen. Men vi har allerede nu svært ved at skaffe kvalificerede folk, og vi har ikke tid til at sende vore faste folk på kursus da det vil gå ud over det daglige arbejde.

Virksomhedssurvey – Femern Bælt

Spørgeskema

INTRO TIL WEB

Velkommen til undersøgelsen om den faste forbindelse over Femern Bælt og dens betydning for erhvervsvirksomheder på Sjælland og Lolland-Falster.

Tak fordi du har valgt at deltage i undersøgelsen. Du går direkte til spørgsmålene ved at klikke på pilen i nederste højre hjørne.

Når du har svaret på spørgsmålet på en side, skal du klikke på pilen i nederste højre hjørne for at komme videre til næste side. Hvis du vil ændre dine svar, kan du gå tilbage til de foregående sider ved at klikke på pilen i nederste venstre hjørne.

Spørgsmål vedrørende undersøgelsen kan rettes til projektkoordinator Louise Hjorth på tlf.: 8944 7944 eller e-mail: malh@r-m.com

Dine svar behandles fortroligt, men du har mulighed for at vælge at blive kontaktet af dit lokale jobcenter, jf. spørgsmål 10.

Med venlig hilsen

Rambøll Management

1. Rekruttering i dag

1. Der er nu indgået politisk aftale mellem den danske og tyske regering om etableringen af en fast forbindelse over Femern Bælt. Det forventes, at byggeriet igangsættes i 2011, og at forbindelsen kan tages i brug i 2018. Har ledelsen i jeres virksomhed diskuteret, hvad en kommende Femern Bælt forbindelse kan betyde for jeres virksomhed under og/eller efter byggeriet?

- (1) Ja
(2) Nej

2. Hvad optager ledelsen mest i forhold til en kommende Femern Bælt forbindelse?

Sæt gerne flere kryds

- (1) Muligheden for at opnå et større salg til turister og besøgende
(1) Muligheden for lettere at komme til andre markeder (fx det tyske marked)
(1) Muligheden for at vinde opgaver i forbindelse med anlægsarbejdet
(1) Muligheden for at aktiviteter i forbindelse med selve etableringen af forbindelsen kan give en større efterspørgsel efter jeres produkter/services
(1) Muligheden for at flytte virksomhed til et andet geografisk sted (fx tættere på forbindelsen)
(1) Bekymringer om hårdere konkurrence på jeres afsætningsmarkeder
(1) Bekymringer for afskedigelser af medarbejdere som følge af Femern Bælt forbindelsen
(1) Bekymringer om hårdere konkurrence i forhold til at tiltrække nye medarbejdere
(1) Andre overvejelser – angiv gerne hvilke: _____
(2) Ledelsen har slet ikke fokus på den kommende Femern Bælt forbindelse

3. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse vil give anledning til nye ordrer og dermed flere medarbejdere i jeres virksomhed?

- (1) Ja, i forbindelse med byggeriet
(1) Ja, efter etablering af den faste forbindelse
(1) Nej
(1) Andet: _____

Aktivering: hvis "ja, i forbindelse med byggeriet" i s_3.

- 4. Hvilken type medarbejdere forventer ledelsen, at I får brug for at rekruttere i forbindelsen med byggeriet?** *Det er tilstrækkeligt, at du angiver stillingstyper, som I forventer at efterspørge; det forventes ikke, at du kan angive et præcist tal for, hvor mange I regner med at ansætte. Hvis du slet ikke har nogen ide om tallet, så vælg blot stillingskategorien og skriv tallet "0" ud for Antal.*

	Stillingskategori	Antal
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Har du forgæves søgt efter medarbejdere, der umiddelbart ikke tilhører de stillingskategorier, som du kan vælge blandt i "biblioteket" – så klik her:

Aktivering: hvis "ja, efter etablering af den faste forbindelse" i s_3.

- 5. Hvilken type medarbejdere forventer ledelsen, at I får brug for at rekruttere efter etableringen af den faste forbindelse?** *Det er tilstrækkeligt, at du angiver stillingstyper, som I forventer at efterspørge; det forventes ikke, at du kan angive et præcist tal for, hvor mange I regner med at ansætte. Hvis du slet ikke har nogen ide om tallet, så vælg blot stillingskategorien og skriv tallet "0" ud for Antal.*

	Stillingskategori	Antal
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Har du forgæves søgt efter medarbejdere, der umiddelbart ikke tilhører de stillingskategorier, som du kan vælge blandt i "biblioteket" – så klik her:

- 6. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at etableringen af den faste forbindelse kan betyde, at din virksomhed vil få vanskeligere ved at rekruttere nye medarbejdere?**

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Ved ikke

- 7. Forventer ledelsen i jeres virksomhed, at arbejdet med etableringen af den faste forbindelse vil betyde, at nogle af jeres medarbejdere vil sige op for at søge ansættelse ved byggeriet?**

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Ved ikke

8. På hvilken måde får I kontakt til mulige kandidater, når I ønsker at ansætte nye medarbejdere?

- (1) Eget register over interesserede
- (1) Via medarbejdernes netværk
- (1) Annoncer i fagblade
- (1) Annoncer i aviser
- (1) Opslag på egen hjemmeside
- (1) Opslag i jobbanker på nettet
- (1) Kontakt til det lokale jobcenter
- (1) Kontakt til vikar/rekrutteringsbureau
- (1) Andet: _____
- (1) Ved ikke

9. Undersøgelser viser, at det kan blive vanskeligt at rekruttere kvalificerede medarbejdere i fremtiden. Hvilke af følgende løsninger vil ledelsen i jeres virksomhed være villige til at anvende?

- (1) Opkvalificering af nuværende medarbejdere
- (1) Ansættelse af personer fra udlandet
- (1) Ansættelse og medvirken til opkvalificering af ledige, der her og nu ikke opfylder alle kvalifikationskrav
- (1) Andet: _____
- (1) Ingen af nævnte

Aktivering: hvis "ja" i s_6 og mindst en af de tre første i s_8.

10. Vil I være interesseret i at blive kontaktet af det lokale jobcenter for en drøftelse af mulighederne for at hjælpe jer med jeres rekrutteringer?

- (1) Ja
- (1) Nej
- (1) Ved ikke

Aktivering: hvis "ja" i s_10.

11. Du har angivet, at du gerne vil kontaktes af dit lokale jobcenter. Hvis du angiver dine kontaktoplysninger, vil du blive kontaktet af jobcenteret.

Dit navn: _____

Telefonnummer i dagtimer: _____

E-mail: _____

12. Tak for dine svar på vores spørgsmål. Hvis du har andre betragtninger, overvejelser eller kommentarer i relation til Femern Bælt forbindelsens betydning for beskæftigelsessituationen i din kommune eller branche, er du velkommen til at komme med dem her:

Tak for dit bidrag til undersøgelsen.

**Med venlig hilsen
Rambøll Management**

**BESKÆFTIGELSESREGION
HOVEDSTADEN & SJÆLLAND**

Det regionale Beskæftigelsesråd
Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland
Universitetsvej 2
4000 Roskilde
Tlf.: 72 22 34 00
E-mail: brhs@ams.dk

www.brhovedstadensjaelland.dk